

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència

de l'honorable Sr. Joan Casanoves i Maristany

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 10 de març del 1933

SUMARI

*A tres quarts de cinc i deu minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència del senyor Casanoves.
Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.*

Ordre del dia :

Prec del senyor Vidal i Guardiola al senyor Conseller d'Economia sobre els contingents d'exportació de verdures i fruites.

Resposta del senyor Conseller d'Economia, i rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola i Mies.

Intervenció del senyor Conseller Delegat, nova rectificació del senyor Vidal i Guardiola, i rectificació del senyor Pi i Sunyer.

Pregunta del senyor Serra i Moret al senyor Conseller de Governació respecte a la intervenció de la Generalitat en la vida municipal.

Resposta del senyor Conseller de Governació, i rectificació del senyor Serra i Moret.

Continuació de la interpel·lació sobre un suposat retard de la Generalitat en estructurar els serveis d'Administració Local.

Rectificacions dels senyors Vallès i Pujals i Conseller de Governació.

Es suspèn el debat per a continuar la discussió del dictamen sobre el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya.

Lectura de l'art. 12, tal com ha quedat redactat, i de l'esmena presentada pels senyors Riera, Fàbrega, Serra i Hünter, Battestini, Comorera i Soler i Bru, que és acceptada pel senyor Espanya, en nom de la Comissió.

El senyor Romeva consumeix un torn en contra de l'article.

Contestació del senyor Rovira i Virgili, per la Comissió.

Rectificació del senyor Romeva.

Intervencions dels senyors Ventosa i Calvell i Ruiz i Ponseti.

Rectificacions dels senyors Rovira i Virgili, per la Comissió, i Ventosa i Calvell.

Intervenció del senyor Espanya, per la Comissió.

Es suspèn la sessió uns minuts, per tal que la Comissió pugui procedir a la redacció definitiva de l'art. 12.

Represa la sessió, el senyor Rovira i Virgili explica la nova redacció de l'article.

Intervenció del senyor Ventosa i Calvell.

Es posa a votació ordinària l'art. 12 del Projecte d'Estatut Interior de Catalunya, i és aprovat amb els vots en contra dels senyors Diputats de la Minoria de la Lliga Catalana.

Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a un quart de nou de la vetlla.

S'obre la sessió a tres quarts de cinc i deu minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Casanoves.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Delegat, i Consellers de Governació, de Treball i Obres Públiques i d'Agricultura i Economia.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Els contingents d'exportació de verdures i fruites

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Per a fer un prec al senyor Conseller d'Economia. Hi ha una qüestió en els moments actuals, no sé ben bé si és ja totalment o parcial de la competència del Govern de Catalunya, però que afecta d'una manera tan directa als interessos vitals de la nostra agricultura, que valdria la pena que ens preocupéssim de fer allò necessari perquè, el més aviat possible, tingui el Govern de Catalunya un mínim d'intervenció en la matèria, per a poder ajudar als agricultors catalans. Em refereixo a l'acció governamental espanyola, relacionada amb el problema dels contingents per a l'exportació de verdures a diversos països, i especialment a França.

Ja sé que, per l'Estatut, aquest problema està, quant a la legislació, reservat al Parlament d'Espanya, i, per tant, al Govern central, però en la seva execució, segurament el Govern de Catalunya haurà de trobar, un dia o altre, manera de poder intervenir directament. Estem en el període de traspàs de serveis; n'hem parlat i en parlarem encara moltes altres vegades, i en aquest cas concret de la intervenció en matèria de política econòmica, com és aquesta dels contingents, es dona una circumstància especial : allò més important no és la legislació; no ho és tampoc el que pròpiament en podríem dir administració; són actes més o menys paternals de gestió els que de debó interessaven als exportadors. I és sabut de tothom que la desgràcia plana sobre els exportadors catalans interessats en aquesta cosa. Hi hagueren una serie de mesos — parlo ja de l'actual temporada —, durant els quals els contingents, bastant reduïts, que donava França per a l'exportació de verdures, eren distribuïts a Madrid entre totes les províncies espanyoles. Es va demostrar — això s'ha dit en la premsa i no ha estat desmentit —, es va demostrar que es concedien xifres importants de

contingents d'exportació a províncies, que no produïen l'article per a l'exportació del qual se'ls hi donava permís. Províncies d'Espanya de les més altes — em refereixo, per exemple, a Sòria i Burgos —, plenes de neu, obtenien permisos per exportar verdures primerenques. Què resultava? Que aquests permisos eren objecte de venda, i els exportadors catalans necessitaven comprar-los. Hi hagué una gran protesta, i al cap de bastant de temps — de massa temps —, el Govern es decidí a canviar el sistema, i ara aquestes províncies tenen una quantitat menor, gairebé insignificant, de contingents. Però el sistema actual no és pas satisfactori per als exportadors, perquè s'ha demostrat que altra vegada, i representacions sindicals dels agricultors absolutament allunyades de la política, sobretot de la nostra política, ho han dit públicament; s'ha demostrat que es perdien quantitats importants del contingent atorgat, sobretot per França. De manera que l'agricultura del pla de Barcelona i d'altres comarques de Catalunya, es troba amb què França fixa una xifra petita; doncs aquesta xifra, en moltes desenes — perquè és per desenes que es donen els permisos —, no s'arriba a assolir, de manera que una part dels permisos que França ha concedit, una part de les verdures que França està decidida a admetre, per la desorganització interior de Catalunya, no arriba a la frontera, i no s'aprofita.

Els organismes que fan la distribució, són organismes que estan localitzats ací, parlo de la distribució interior, no de la distribució a tot Espanya; però són organismes que, si no m'equivoco — seria per mi una gran satisfacció estar equivocat en aquest detall —, són organismes que no depenen de la Generalitat de Catalunya. I jo pregunto : Si els únics traspàsos de serveis que en realitat s'han fet en aquests bastants mesos després de l'aprovació de l'Estatut, són aquells serveis que no afecten a matèries financeres, però els altres es van fent, ¿no hi hauria manera que el Govern de la Generalitat pogués aconseguir que aviat se li traspassés l'execució — ja sé que la legislació quedarà sempre al Parlament central —, l'execució d'aquestes matèries, a l'objecte que ací s'establís un organisme regit pels mateixos Sindicats, si es vol, perquè quant més allunyats de la política i del burocratisme millor, organisme que tingués cura de la distribució equitativa dels contingents, i, sobretot, de què, ja que passem per la pena de no poder exportar lliurement, almenys que allò que els països importadors estan disposats a prendre, que això es trameti fins al darrer quilò possible? De manera que jo prego al senyor Conseller d'Economia que tingui la bondat de dir-me, fent-me càrrec que es tracta d'un assumpte que

encara depèn del Govern central, què és el que creu poder fer el Govern de Catalunya perquè aquestes qüestions siguin resoltes, almenys l'execució, dintre de casa nostra. Perquè en relació amb aquest problema, també ens trobarem amb moltes altres qüestions que afecten la defensa col·lectiva de l'economia catalana.

Nosaltres tenim un Ministeri d'Economia. Des del moment que en el Govern de Catalunya hi figura aquest Ministre, vol dir que hi ha Ministeri i que ha de fer quelcom. Si nosaltres ens hem de conformar que la major part siguin legislats des de Madrid i administrats des d'allí, aleshores arribarem a la trista conclusió de què allò que sobra és el Ministeri d'Economia. Jo no crec pas que sobri, sinó que és indispensable. Crec que, entre tots, hauriem de cercar una fórmula, molt més la Majoria, i que aquesta fórmula exerceixi una funció útil per als interessos de Catalunya.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller d'Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia : La qüestió que acaba de plantejar el senyor Vidal i Guardiola és realment d'una transcendència i d'una importància econòmica per la nostra agricultura, que no s'escaparà a la consideració de VV. SS. Precisament, la característica de la producció agrícola catalana és que, preponderantment, els seus productes es dediquen a l'exportació. Dissortadament per a nosaltres, a conseqüència de la situació econòmica mundial, els països que eren els nostres principals clients, han pres mesures que vénen a limitar d'una manera tan extraordinària el comerç que des de fa temps es feia amb ells, que entranya un veritable conflicte per a la nostra agricultura, i li crea una situació angoixosa; situació que jo, dissortadament — no sóc pas optimista —, crec que continuaran encara accentuant-se més aquestes mesures de limitació de l'exportació a aquests països, i que, per tant, podria molt ben ésser que aquesta situació, si no es troba manera de posar-hi remei, s'agregués fins produir veritables conflictes i trastorns en la nostra economia.

Contestant la qüestió que plantejava el senyor Vidal i Guardiola referent a la intervenció de la Generalitat, ell ja afirmava que creu o estava convençut que, ara com ara, nosaltres no tenim possibilitats d'intervenció. Realment i dissortadament és així. Jo no crec que sigui aquest el moment oportú per anar a debatre ni a fer manifestacions concretes i categòriques des d'aquest banc, de si és un servei, si són unes funcions que han d'ésser o no traspassades. Em sembla que no és oportú en aquestes circumstàncies, de moment, anar a fer manifestacions concretes respecte d'aquest particular. Ara bé; si bé la gestió oficial té, per ara, una limitació, en canvi aquesta altra gestió tutelar que demanava el senyor Vidal i Guardiola, s'està exercint des del primer moment en què jo em vaig posseïonar del càrrec que ostento. Se'ns han acostat alguns Sindicats Agrícoles del pla del Llobregat, posant de manifest certes formes irregulars sobre el re-

partiment dels contingents d'exportació. Efectivament, també s'ha fet públic, i en aquest sentit jo ho recullo, que s'ha donat el cas, reiterades vegades, que les remeses de verdures no han arribat a cobrir els contingents que haurien estat admesos o assenyalats durant una desena per part del Govern francès. Tot això significa que potser hi ha alguna deficiència de funcionament. En aquest sentit, nosaltres estem disposats, dintre del terreny particular i oficiós, a fer tot allò que estigui al nostre abast, perquè siguin corregides aquestes deficiències.

Però al mateix temps, fa dies que ens venim preocupant per veure de trobar una solució, fora del sistema de contingents, per veure si és possible donar sortida a l'excés de producció que, d'una manera irreparable, s'haurà de produir, a conseqüència d'aquesta política, al comerç internacional. En aquest sentit, jo no puc ésser, en aquests moments, més explícit, perquè està tot en vies d'estudi, i crec indispensable — i aquesta manifestació sí que la vull fer —, que serà necessari primerament que res, una vegada estigui documentada suficientment aquesta qüestió, cridar als interessats per posar-los d'acord. Perquè jo entenc que donades les limitacions que en aquestes iniciatives té el Govern de la Generalitat, serà indispensable que la iniciativa particular tingui una participació i una propulsió que gairebé hauriem de dir que hauria d'ésser preponderant. En aquest sentit, és l'única manifestació que puc fer; però si asseguro que ens estem preocupant seriosament per veure si les exportacions de fruites i verdures fresques serà possible estendre-les a altres països que fins ara han estat tancats al nostre comerç d'aquests productes.

Crec que si tots cooperem d'una manera decidida a aquesta obra, ens serà possible arribar-hi momentàniament, i si la iniciativa particular és prou desperta per a saber-se aprofitar del que es va a iniciar per al pervindre, s'aminoraran d'una manera bastant accentuada tots els danys que aquesta política ens està produint. És tot quant, de moment, jo puc manifestar i contestar al senyor Vidal i Guardiola, i suposo que quedarà satisfet de les explicacions que jo li he donat.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola, per a rectificar.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Un brevíssim comentari. Jo agraeixo al senyor Conseller d'Economia les seves explicacions, perquè ens fan concebre alguna esperança; però, com ja he dit abans, en aquest assumpte hi ha tres aspectes : hi ha una qüestió de fons; hi ha una qüestió de procediment, i hi ha, després, un problema de detall. La qüestió de fons és, com organitza el Ministeri d'Economia de Catalunya la defensa dels interessos col·lectius de l'economia catalana, que sempre dependran, en gran part, de la legislació del Parlament d'Espanya i de l'acció del Govern d'Espanya. La qüestió de procediment és quan s'arribarà a saber si aquest servei, el d'execució d'una legislació econòmica, com és el de la política comercial de contingents, passa a la Generalitat. Jo deia que crec que podia passar-hi de pressa, perquè sembla que

topem amb obstacles en tots aquells serveis en els quals ens han de donar algun diner; però aquest, que ens ha de donar una facultat, sembla que podria venir de pressa. I el tercer, el problema concret dels exportadors de verdures primerenques i de fruites, uns quants mesos després.

A mi em sembla que tots plegats, però en primer lloc el Govern de Catalunya i la Majoria, tots plegats ens hem d'esforçar en què aquesta acció paternal o tutelar de què amablement ens parlava el senyor Conseller de Justícia, sigui substituïda per una veritable acció de Govern. Nosaltres no som un poble independent. Ho sabem. Nosaltres som, però, un poble autònom; i com a tal, en les coses pròpies, les coses que ens són nostres, ens hem de governar, i crec que tots hem de tendir i desitjar que acabin el més aviat possible aquestes situacions interines, i ha d'acabar aviat aquesta situació que els governants de Catalunya, amb tota la seva bona voluntat, hagin d'anar a pidolar a organismes d'Estat, que tenen una categoria inferior a la del Govern de Catalunya, el favor d'una petita consideració.

I quant a l'últim punt, el punt referent a l'exportació de verdures primerenques i fruites, celebro, i és molt natural que sigui així, que el Conseller d'Agricultura i Economia hagi reconegut l'enorme importància que té per a la nostra economia, la pèrdua de molts i molts milers de quilos que estaven concedits, i no s'han pogut exportar per la desorganització que hi ha a Catalunya. Però ultra això, el senyor Conseller d'Agricultura i Economia també ha reconegut que, malgrat l'enorme crisi de comerç internacional, hi ha països que si nosaltres féssim les coses ben fetes, encara estarien en disposició de comprar-nos importants quantitats de les nostres fruites i verdures.

És per això que portem dit, pel que creiem que el Govern de Catalunya ha de tenir per si un mínim de funcions, cosa per la qual és precis anar de ple a l'estudi d'aquests problemes, pel que es refereix a les nostres relacions amb el Parlament d'Espanya i amb el Govern d'Espanya, perquè si no, aniran passant els anys i sempre ens trobarem en la mateixa situació, o sigui en la situació d'haver d'estar continuament demanant favors, i seran sempre altres els que faran la nostra política comercial.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia : En el curt espai que permet un prec, es fa difícil tractar amb l'extensió deguda tots els aspectes del problema que planteja el senyor Vidal i Guardiola. Jo desitjaria contestar-los detingudament, tots aquests aspectes; però, força-sament, m'ha d'ésser impossible entrar en detall. Tan sols he de fer-li present que en la Constitució espanyola hi ha, a l'art. 14, un apartat, l'apartat n.º 8, que realment crec que no és aquest el moment oportú que el discutim i l'ataquem a fons. I amb això, crec que és suficient perquè el senyor Vidal i Guardiola i tots els senyors Diputats, excusin la meua discussió i no parlem més d'aquest aspecte de la qüestió.

I referint-nos al fons de l'assumpte, hem de reconèixer que és aquest un tema tan interessant i de tanta importància per a la nostra agricultura, que, malgrat de donar ja el senyor Vidal i Guardiola per acabada la seva pregunta o prec, jo m'atreveria demanar al senyor Conseller Delegat, pel fet d'ésser precisament ell Director general de Comerç en instaurar o implantar aquest sistema de contingent, única manera al meu entendre, l'adequada, l'única manera, dic, per a evitar perjudicis majors davant de la política adoptada pel Govern francès, jo pregaria al senyor Conseller Delegat que intervingués en aquesta qüestió, car segurament la seva intervenció serviria, almenys, per a donar una orientació al país respecte d'un problema com aquest.

Per part meua, jo hauria de tornar a repetir el que ja he dit, o sigui que, ara com ara, nosaltres no hi tenim cap intervenció, ni en el fons ni en el procediment ni en la manera de fer, ni tan sols tenim intervenció en aquestes Juntes provincials que fan el repartiment dels contingents que s'assignen a cada província o regió, ja que, en realitat, és una funció que no ens correspon.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Però convé que canviïn les coses.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia : Respecte a l'exportació a altres països, ja s'han fet aquestes indicacions. Efectivament, hi ha altres països dintre d'Europa, que en llurs relacions comercials amb la República espanyola, els és favorable l'allau en aquest sentit, i crec que el fet ofereix un marge suficientment ample perquè es pugui aprofitar en benefici de la nostra economia.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Senyors Diputats : La delicadesa del senyor Conseller d'Agricultura i Economia ha invertit els termes en què realment ve canalitzada la meua intervenció; ha volgut fer veure que era ell el que em pregava que intervingués en aquesta discussió; i haig de dir ací, corresponent a la seva delicadesa, que sóc jo mateix el que li he pregat que em permetés intervenir en aquesta qüestió, perquè crec que si una persona està indicada per a parlar en aquests moments, sense volguer dir que per capacitat i coneixement de l'assumpte no hi puguin haver d'altres que ho estiguin més que jo; però el fet especial d'haver exercit el càrrec de Director general de Comerç quan es va instaurar el règim de contingents, fa que pugui donar a la Cambra una informació completa sobre aquesta matèria. I amb aquest propòsit, pregaria a la Presidència i a la Cambra que, tenint en compte la importància de l'assumpte i el fet que hi ha un gran nombre d'interessos de l'agricultura catalana que li estan vinculats, em permetés interpretar, d'una manera quelcom extensiva, els límits d'una pregunta; perquè la matèria sobreïx, ultrapassa els límits reglamentaris, i cal tractar-la amb l'extensió deguda, amb l'amplitud necessària. Creiem que els nostres agricultors han de guanyar-hi en què aquest assumpte es planteji amb extensió i es donguin tota classe

d'explicacions sobre el particular, en la seguretat que el temps que nosaltres dediquem a aquest assumpte no el podrem considerar com temps perdut, sinó, al contrari, com veritablement aprofitat, ja que es tracta d'un problema ben viu i molt important.

Parlem, doncs, de la qüestió, i parlem-ne a fons. La primavera passada, el Govern francès va anunciar al Govern espanyol que anava a implantar el règim de contingents sobre les fruites i verdures fresques. S'ha d'advertir que aquesta implantació del contingent sobre fruites i verdures per part del Govern francès, no representava l'aplicació d'un règim nou, d'una modalitat econòmica nova, sinó la pràctica d'un règim establert en l'actualitat en molts països, en aquest moment de tantes limitacions en el comerç internacional, i era la continuació d'un procediment que ja havia adoptat França, en relació al comerç exterior espanyol, amb molts d'altres productes. La mesura representava l'anella d'una cadena; però en aquest cas, per unes circumstàncies especials, tenia una importància major, perquè li donava la característica de què aquests contingents, i era aquest un dels motius en què feia més difícil lluitar contra el mateix, tenien per primera vegada un caràcter diferent dels contingents abans imposats. Els contingents anteriors gairebé tots eren pura i exclusivament destinats a salvaguardar la balança del comerç del país que els dictava; però en aquest cas, en relació a les fruites i verdures fresques, hi havia, també, és clar, la consideració de la ponderació de la balança de comerç; però hi havia, sobretot, un factor interior de defensa dels preus agrícoles francesos. De manera que s'anava a aconseguir que, mitjançant una importació no excessivament important de mercaderies agrícoles espanyoles, es sostinguessin i s'enfortissin els preus francesos. Precisament per això, aquest contingent, des del primer moment, va trobar una gran oposició a França mateix, partint d'un punt de vista lògic del consumidor, en veure que s'intensificava el sosteniment dels preus, fent-se moltes crítiques, en particular per part d'elements socialistes, contra aquest contingent. Malgrat això, la pressió dels interessos va impedir que, malgrat tots els esforços del Govern espanyol, paral·lels als dels sectors francesos, que treballaven en el mateix sentit, tinguessin èxit.

Essent així, quina era la posició que havia de prendre el Govern espanyol en front d'aquest problema? N'hi havia dues: la ruptura o la negociació. Les coses clares, franques i netes. O es podia anar a una ruptura de relacions comercials i econòmiques, o bé negociar per fer que aquests contingents estiguessin aplicats en la forma més àmplia, i que les modalitats de la seva aplicació tinguessin tots els avantatges possibles. Potser un altre Govern, un altre Ministre o un altre Director de Comerç haguessin optat per la ruptura; però el Govern de la República espanyola, mesurant els avantatges i els inconvenients que hi havia en un i en altre cas, després de madura reflexió i de pensar què era el que podia ésser més avantatjós, tenint en compte la situació tan íntimament lligada de la

nostra economia amb la francesa, va creure que, malgrat que els contingents sobre fruites i verdures representaven greus perjudicis, mai podia acceptar la responsabilitat d'un mal major, com ho hauria estat la ruptura de les negociacions econòmiques amb França.

Descartada la ruptura, quedava l'altre camí, i en aquest, les negociacions han estat actives i de veritable eficàcia. Nosaltres podem dir, i així s'havia manifestat aleshores en notes oficials publicades a la premsa, que gràcies a la intensificació d'aquestes pressions, el Govern de la República va aconseguir unes condicions molt més favorables respecte a l'amplitud dels contingents i també en la forma de la seva aplicació. És clar que en aquestes coses únicament es veu el que queda, i encara tan sols el dolent; però no es veu el treball constant que ha conduït a un millorament, i la part millorada resta en la zona ignorada, en aquella zona que la gent no li dóna valor perquè la desconeix. Però n'hi ha prou amb haver treballat i haver aconseguit uns avantatges perquè resti satisfeta la consciència dels que han treballat per assolir-les.

Acceptat el fet de l'establiment dels contingents i el de la conveniència de les negociacions per a l'eixamplament de la seva àrea, calia preguntar-se quina fóra la posició d'un Govern, davant d'uns contingents importats per una nació estrangera. Ací hi ha també dues solucions entre les que havia de decidir el Govern: la lliure exportació o la regulació. Dues solucions, en les que uns optarien per l'una, i altres optarien per l'altra. Calia escatir quina era la més favorable?

En el moment de decidir si era millor la lliure exportació o la regulació, hi havia molts antecedents que deixaven veure els avantatges i els inconvenients d'un i altre sistema. Hi havia dos casos que es mostraven amb una claredat diàfana, en els quals es mostraven els avantatges d'un procediment, i els inconvenients de l'altre.

Acabàvem de passar una campanya d'exportació lliure d'un producte, que afecta tan fonamentalment a la nostra economia agrícola, com és la patata primerenca a Anglaterra. L'any passat a Catalunya hi va haver una producció, una collita força abundant de patata primerenca, i es va donar el cas que les patates que sortiren en el primer període de la campanya, es vengueren bé, s'exportaren a Anglaterra a bon preu. Però al final de la campanya, va coincidir l'exportació de la patata de la Costa de Llevant amb grosses partides de patates d'altres punts d'Espanya, i aquest volum extraordinari, coincidint al final de la campanya, va saturar el mercat anglès, i va fer que aquells preus que s'havien sostingut a nivells beneficiosos, caiguessin verticalment, i allò que havia estat un bon negoci, es convertís, pel volum de mercaderies arribat al mercat anglès, en un mal negoci. I succeí una cosa pitjor, que coincidint aquest volum de l'exportació de patates a Anglaterra amb el moment en què s'iniciava la collita de les patates indígenes, contribuís probablement a les mesures restrictives de la política econòmica anglesa, possiblement derivades, en part, per

l'exportació desordenada que es va fer en aquells moments; en forma que ocasionà un perill per a l'exportació, i un perjudici greu i dolorós a la nostra agricultura de la Costa de Llevant. És aquest un exemple palpable que l'exportació desordenada, no solament porta com a conseqüència una caiguda vertical de preus que converteix en mal negoci el que podia haver-ho estat bo, sinó que pot tenir repercussions en la política econòmica internacional, i repercutir en l'exportació en campanyes successives.

En oposició a aquest exemple, en teníem un altre, igualment clar, però en sentit contrari: el de l'exportació de plàtans canaris. França havia contingentat els plàtans procedents de Canàries. S'havien constituït a Canàries Junes reguladores, no molt diferents de les constituïdes a la Península per a l'exportació de fruites i verdures, Junes que havien donat tan bon resultat que m'atreveixo a dir ací, sense pecar d'immodèstia pel fet de formular aquesta afirmació, que l'exportació regulada de plàtans va salvar l'economia canària durant l'any passat, amenaçada per les dificultats de l'exportació de plàtans, que tots sabem és la seva riquesa principal.

Tenim, doncs, un exemple bo, i altre dolent, però, a més, hi havia un altre fet allconador. Mentre es feien les gestions necessàries per tal de regular l'exportació agrícola en la primera desena en què s'exportà lliurement, es varen demostrar els mals que es derivaven de l'exportació lliure, i fou a conseqüència dels resultats d'aquella primera desena que es varen fer argumentacions que, en realitat, contra el propòsit dels seus autors, venien a enrobustir el punt d'ovir dels que volien regular l'exportació. Es varen exposar els fets i circular fotografies de fruita detinguda a l'estació de Cerbère, que deixaven veure més que altra cosa, el que hauria estat la continuació de l'exportació lliure en el règim de contingents.

Exposades en línies generals les resolucions respecte els contingents i la regulació dels mateixos, quedava per a resoldre l'organització del sistema de regulació dels contingents. Al parlar d'aquest punt, hem d'advertir que ens trobàvem en un cas dolorós, que s'havia de fer tot, que haviem d'improvitzar-ho tot, sense estadístiques, sense antecedents; muntar un organisme complicat i un instrument complex, fent-lo sorgir del no-res. Ens trobàvem, en conseqüència, en la situació difícil d'haver de crear una cosa nova, improvisada, i sense tenir l'experiència de si podia servir, de si era apte per al fi a què se la destinava. I aleshores, vàrem organitzar les Junes reguladores, en les quals — he de dir-ho al senyor Vidal i Guardiola —, la part burocràtica està reduïda al mínim, perquè només hi ha en elles l'Enginyer agrònom de la província respectiva, i tots els altres elements que intervenen en les mateixes, són representacions dels sectors interessats. En organitzar aquestes Junes i a l'endegar la regulació dels contingents, seguirem unes directives, i malgrat el que aquestes coses, com he dit abans, havien de sorgir del no-res; vàrem voler fer una obra meditada i reflexiva, i, sobretot, una obra que representés una doctrina i que seguís

uns principis. Per això, en els preàmbuls de les diferents disposicions que han sortit sobre aquesta matèria, es marca clarament aquesta doctrina. És molt possible que variïn les circumstàncies, que certes normes hagin de canviar, que els detalls es modifiquin, però tinc la seguretat — almenys si continuen les orientacions esbossades en el sentit d'ordenació de l'exportació agrícola —, que aquelles directives fixades en els preàmbuls seran les que hauran d'informar l'exportació agrícola espanyola i catalana, si es vol que aquesta exportació agrícola sigui degudament valoritzada, i, al mateix temps, que el seu valor vagi a parar a aquells que més directament els correspon.

Quines foren les normes directives que creiem havien de regular l'exportació agrícola? Primer, hi havia el fet que, des del moment que nosaltres enviàvem les fruites a França, i França era la que posava el límit que representaven els contingents, nosaltres sosteníem que la regulació d'aquesta exportació no l'havia de fer França — com en el primer moment s'intentava —, sinó que s'havia de fer d'aquest costat de la frontera. Creiem que el fet de deixar als francesos que ells mateixos fossin els qui donguessin els permisos, hauria representat sempre una possibilitat de què aquests, mitjançant aquests permisos, poguessin fer una pressió sobre els preus, perjudicial per a la nostra agricultura. De manera, que el punt de partida que nosaltres vàrem defensar briosamente i que fou guanyat, fou precisament el fet que, acceptant les limitacions dels contingents, en canvi, la regulació de les fruites i verdures nos fos feta més enllà, sinó més ençà de la frontera. Però hi havia més.

Però al fer la regulació aquí, es presentava un altre problema. He dit abans, que el fet de tenir un permís d'exportació sempre representa tenir un instrument que pot forçar els preus, i nosaltres ens trobàvem amb què l'exportació agrícola espanyola estava feta d'una manera mixta: hi havia, per una banda, agricultors que exportaven, i per altra, comerciants que també ho feien. No podíem prendre, de moment, una decisió que trenqués el que en podríem dir aquest desequilibri de fet, i per això, aleshores, vàrem anar a cercar un sistema, força reeixit en el sentit aquest, que no portés grans perjudicis a uns i altres, pel qual es repartís, d'una manera equitativa, aquesta forma moral, que es pot convertir en material, sobre els preus, que, com he dit, representa el fet de tenir un permís. En aquest equilibri solament hi férem una excepció, repetida des de la primera disposició fins l'última de les que s'han dictat en aquesta matèria; i és la de donar un tracte de favor vertaderament estimulants a tot allò que representés organització sindical agrícola. Tenim el convenciment que la producció agrícola per a l'exportació s'ha d'organitzar en una forma sindical, i no amb un caràcter coactiu, però sí d'estímul; vàrem orientar tota aquesta organització a base d'afavorir i estimular quant tendís a l'organització sindical de caràcter agrícola.

Fou en aquesta forma que organitzàrem la regulació. I quins foren els seus resultats? En aquest moment en què parlo de memòria, no

podria esmentar xifres, que no tinc ací, però recordo bé el succeït. M'hauré de referir, per tant, al temps que jo vivia aquest problema, o sigui no al darrer període d'exportació de verdures, sinó en el d'exportació de fruites. Jo puc dir que l'exportació de fruites a França en moltes desenes de l'última campanya va ésser superior, en quantitat de fruita exportada, als períodes corresponents de l'any anterior. I si en la quantitat no hi hagueren grans diferències, en canvi, hi hagué una diferència extraordinària en la qüestió de preus. Degut potser a aquesta quantitat petita, i potser a aquesta regulació, que feia arribar d'una manera paulatina i regular les fruites al mercat de París, va resultar que els preus, en la darrera campanya, es valoritzaren d'una manera extraordinària; de manera com a índex mig de l'any anterior, com a fase igual a 100, el preu mig a què es vengueren fruites l'any passat a França ultrapassà molt sovint l'índex de 250; resultant una veritable sobrevaloració de les fruites exportades.

Ara bé : aquest mateix augment de preus, la mateixa seguretat de poder exportar, va portar com a conseqüència un fenomen psicològic molt explicable : des del moment que hi havia un negoci sanejat, tothom va voler ésser-hi, i aleshores, el cercle reduït dels que exportaven, va eixamplar-se extraordinàriament; es volgué convertir en un negoci molt major l'exportació, i enlloc de disciplinar-se els exportadors, es cometeren una sèrie d'abusos, es demanaren permisos per a quantitats inexistents a exportar, sense pensar que quan més dificultats es posaven a l'actuació de les Junes, més difícil es feia la solució d'aquest problema. ¿Vol dir això que davant aquestes dificultats posades al sistema adoptat, s'havia de deixar de recó i tornar a l'exportació lliure? Crec que no; en aquestes coses, el que havia de fer-se era anar cercant aquells milloraments, que, tota vegada que es tractava d'una cosa improvitzada, permetés, amb els fruits de l'experiència, corregir els defectes i perfeccionar-lo.

Jo recordo, pensant en les il·lusions que ahir es feien de Rússia, quan parlava amb un dirigent soviètic, i ell em deia, en una forma sincera i que va arribar-me a impressionar, el seu convenciment de què els polítics occidentals, els governants europeus tenen massa por de rectificar-se. Deia que ells no ho fan així, que quan veuen que una cosa no està bé, i que ha de corregir-se, immediatament la rectifiquen, sense amors propis puerils, actuant d'acord amb el que l'experiència ensenya.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : No tenen Parlament a Rússia.

Un Sr. DIPUTAT : No hi ha control.

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Això no té relació amb la qüestió que tractem. Ho treia com exemple, perquè ahir es parlà de Rússia, i tots en tenim dret a parlar.

El Sr. VALLS I TAVERNER : Vostè hi ha estat dos mesos.

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Això vol dir que si nosaltres creiem que en el sistema hi ha imperfeccions, que si l'instrument impro-

visat es pot millorar, davant del conjunt d'experiències, ha de millorar-se i corregir tot allò que sigui necessari i convenient.

I feta aquesta exposició, que ja sé que és massa llarga...

Diverses VEUS : No, no!

El Sr. CONSELLER DELEGAT : ... perquè ja he dit que es tracta d'un problema interessantíssim que cal exposar amb tota claredat, anem ara a la part positiva, o sigui veure si contestem en el que fa referència al criteri del Govern, i en segons quins casos, el criteri personal per la situació del que ara us parla, sobre el que és el que es pot fer a Catalunya per a dur a realització una acció eficaç i pràctica a favor dels agricultors catalans, en l'aspecte dels contingents.

Primer que tot, hauré de dir al senyor Vidal i Guardiola, que la manera com ha plantejat la pregunta no és, al meu entendre, com realment ha d'enfocar-se. Ell ha dit que la legislació d'aquesta matèria estava reservada a l'Estat central, i l'execució a la Generalitat; i amb tots els respectes, però resoltament, perquè crec que és millor que el nostre poble no agafi il·lusions, que després resultarien fallides, he de dir-li que no és així. No es tracta d'un assumpte agrícola, sinó d'una qüestió d'exportació, de comerç exterior. Si vol una demostració concreta, i perquè no cregui que és una interpretació meua, n'hi ha prou en el fet de què les Junes estan sota la jurisdicció de la Direcció General de Comerç. Es tracta d'un assumpte de comerç exterior, els quals no ens els reserva l'Estatut, de manera que nosaltres podem fer aquella actuació de la qual parlava el senyor Conseller d'Agricultura i Economia, però no podem tenir l'esperança que, accelerant el traspàs de serveis, nosaltres poguéssim regular la quantitat de fruita exportada a França. El que potser podríem fer, fóra que enlloc d'haver-hi quatre Junes provincials, hi hagués una sola Junta per tot Catalunya, i a aquesta, revestir-la d'una gran autoritat moral i procurar que la Generalitat pogués tenir-hi una intervenció. Però tot allò que faci referència a la distribució de contingents entre diferents regions o províncies espanyoles, és una part que no ens pot estar reservada. En la proporció que se'ns distribueixi podem demanar una intervenció, perquè aquí es reparteixi millor, però l'exercici de la distribució, en tot el territori espanyol, dolent-nos-en molt, no podem tenir-hi intervenció, perquè es tracta d'una qüestió de comerç exterior.

Ara bé, ¿quins són els punts en què creiem que es pot endegar profitosament la nostra actuació? Jo els classificaria, d'una manera sistemàtica, en quatre punts : Primer, sosteniment de totes les campanyes que es facin per part del Govern espanyol, dels interessats espanyols i dels elements francesos que simpatitzin amb aquesta tendència, per veure de aconseguir, si és possible, si no la supressió del contingent de fruites i verdures per part de França, almenys l'ampliació en el límit que deixi de fer-ne un problema greu. En aquest primer punt, jo que sé, com he dit abans, el molt que s'ha fet ja

en aquest sentit, he d'ésser un xic escèptic. Però, per altra part, no es pot desconèixer que encara que, de moment, els interessos productors francesos han passat per damunt els elements que a França mateix representaven una tendència en sentit contrari, a favor del consumidor, la política mundial i la francesa donen sovint molts canvis. Puc dir, i no crec cometre cap indiscreció en esmentar-ho, que hi va haver un moment, precisament per aquesta fluctuació de la política francesa, en què semblava que era probable que s'imposaria el criteri representat pels elements socialistes d'aquell país, en què semblava que aquest punt de vista s'afermava i venceria. És molt possible que no es presentin altres circumstàncies iguals, però és també possible que hi pugui haver un altre moment propici en què coordinant l'acció amb els elements francesos, es pugui aconseguir quelcom en aquest sentit. S'ha de vigilar i estar sempre amatent, per a poder aprofitar, si es presentessin, les avinenteses propícies per a arribar a la supressió o ampliació dels contingents.

El segon punt d'actuació possible, és procurar que la distribució de les verdures i de les fruites, i era aquest el punt a què més concretament es referia el senyor Vidal i Guardiola, és faci d'una manera proporcional a les reals necessitats de cada província i regió. Sobre aquest punt, voldria dir unes paraules franques, a les quals m'obliga el que vertaderament conec d'aquest particular. Jo he de dir que deu mesos de convivència amb els elements tècnics de la Direcció de Comerç, m'han permès apreciar, d'una manera fonda i sincera, la vàlua i honestedat completa de tot el personal de la Direcció. Quan jo hi era, les distribucions dels contingents varen ésser fetes per mi, personalment, posant en aquesta distribució la màxima cura, i no cal dir, almenys així ho creia, el màxim esperit de justícia. Llavors se'm va fer el retret, per algun diari, de dir que perquè era català, que afavoria els interessos de Catalunya. He de dir ací, que no vaig fer mai cap injustícia a favor d'ací, però tampoc, ningú pot sospitar-ho, vaig fer-la en contra. I tinc el convenciment més sincer que, després de sortir jo de la Direcció, s'ha procedit de la mateixa manera, tant per part del meu successor, també català, com dels tècnics. Conec el que acostuma a fer la distribució dels contingents de fruites i verdures, el Cap de la Secció de Productes de la Direcció, i puc assegurar, des d'aquest moment, que és un home de les més altes qualitats. És possible que potser li arribin defectes d'informació, que, precisament perquè no hi han els antecedents i estadístiques de què jo parlava, mostrin les coses d'una manera que no siguin les que corresponen exactament a la realitat; potser les inflacions d'unes Junes en relació a les altres desfiguraria la magnitud proporcionada de la repartició que hagi de fer, però, en consciència, farà sempre la cosa que sigui justa. Tinc un alt concepte de l'honorabilitat de les persones que porten la distribució dels contingents de fruites i verdures, i si efectivament hi ha errors involuntaris, tinc la seguretat de què, si documentalment se'ls demostren aquests

errors d'informació i de defectes de procediment, seran els primers en rectificar, perquè es deura purament i exclusivament a un error d'informació o sistema, però no a una intenció contrària a l'esperit de justícia. Dic això, perquè l'esvair equivocs pot facilitar les solucions. Les possibilitats d'error, provenen principalment de la manca completa d'estadístiques; això vol dir que en moltes circumstàncies, el que tira més al dret és el que s'emporta la millor tallada. Hi pot haver, efectivament, que hi hagi alguna Junta reguladora que, per la inflació de les sollicituds, s'emporti una quantitat de fruites i verdures que no els correspon; que hi hagi províncies en les quals, no havent-hi collites d'aquestes verdures, se'n fan demandes; però tingueu la convicció que si l'acció coordinada dels nostres agricultors, als quals pregaria que en fer aquestes gestions les fessin amb serietat extraordinària i procurant portar estadístiques certes, i no inflar-les, perquè llavors, enlloc d'aquest efecte, es veu la falsedat de l'estadística, tinc la certesa que si es porten a la Direcció aquestes estadístiques efectives, les dades que deixen veure la importància del problema i la injustícia real, serà fàcil rectificar els errors d'informació i de procediment, i aconseguir allò que no solament és aspiració de tots, de què es faci la deguda justícia, donant el que correspon a la nostra agricultura.

El tercer punt en què podem actuar és que, una vegada feta la distribució general, fer una repartició equitativa a les Junes de Catalunya. Aquestes Junes estan compostes sota la presidència dels enginyers agrònoms, per representants dels elements interessats. I he de dir que és obligació de tots nosaltres, portant-hi, si cal, l'ajuda moral, com ja he dit, de la Generalitat i fent que aquesta intervingui en aquestes qüestions en el que pugui, fer que l'actitud de tots els elements interessats sigui vertaderament de col·laboració i cooperació. Hi ha hagut en aquesta qüestió molts dissentiments entre els agricultors i entre els agricultors i comerciants, i jo voldria fer-los comprendre a tots que la base més segura de què puguin millorar els seus interessos, no és el barallar-se, sinó anar junts, i, des del moment que els interessos són comuns, reunir-se al volt de les Junes, de manera que els elements interessats siguin els que les dirigeixin i formin els repartiments, amb totes les garanties d'equitat i de justícia.

I, finalment, hi ha un altre punt, el quart, d'aquesta línia d'actuació que jo crec es pot fer, i és que, una vegada assolida una distribució equitativa, encara hi ha un altre problema i és el facilitar que es puguin trametre les petites quantitats que resulten de la fragmentació dels permisos que es donen. Resulta que, com he dit abans, com resulta un negoci sanejat l'enviar les fruites i verdures, són molts els que demanen permisos, i en ésser molts, així com abans les remeses eren en volum de quantitat considerable, ara són de volum reduït, es dona una xifra petita de quintars als uns i als altres, i, feta d'aquesta manera, una exportació resulta força antieconòmica. Per a obviar aquest incon-

venient no crec que hi hagi altre procediment que el que he indicat primerament, que permeti reunir aquesta sèrie de deus petites en un corrent major, i que per a mi no és altre que el de la sindicació agrícola. Tot allò que sigui organitzar els agricultors per a l'exportació, en una forma sindical, és l'única norma veritablement pràctica i avantatjosa perquè en l'esdevenidor pugui prosperar la nostra agricultura, i de consolidar i desenvolupar l'exportació.

Són aquests els quatre punts d'acord amb els quals a mi em sembla que pot orientar-se, ja no diria l'acció del Govern de la Generalitat, sinó l'actuació dels agricultors catalans per a treure el major profit del règim de contingents. I he d'afegir que tots aquests punts per a mi es resumeixen en un sol, en el qual ja abans m'he referit: la necessitat d'organitzar la nostra exportació agrícola. Mentre l'exportació agrícola es faci — com les altres exportacions, però en aquest cas parlem dels productes de la terra — d'una manera individual, anàrquica, mentre els uns combatin als altres; mentre els uns procurin treure als altres d'un determinat mercat i aquests es defensin enviant les mercaderies a un preu més reduït, la nostra exportació estarà sempre indefensa. Crec que el problema és transcendental, el més important no sols de l'exportació agrícola catalana, sinó en general de l'espanyola. Tot allò que sigui fet en un sentit d'organització, a base d'aquesta estructura sindical, que no es limiti a la producció i comerç interior, sinó que s'estengui a l'exportació, crec que haurà d'ésser profitós per a la nostra agricultura.

Per això, m'havien dolgut d'una manera extraordinària, no per a mi, sinó com a català que sóc, totes aquelles campanyes que s'han fet al voltant d'aquest problema i m'han dolgut pel que podia haver de falagament d'estímul de l'exportació esporàdica, desorganitzada, excessivament individual. Tot allò, en canvi, que nosaltres creiem que pot contribuir a organitzar la nostra exportació, els catalans que tenen consciència de l'esdevenidor de la nostra economia, haurien d'ajudar-lo i de procurar millorar-lo, però mai combatre'l en la forma com algunes vegades s'ha fet. Tenim el convenciment que l'exportació agrícola catalana ha d'ésser regulada, ha de parlar-se'n amb un criteri estructurador. I com això és un convenciment ben arrelat és aquest el principi que ha presidit tota l'actuació nostra en el problema dels contingents. Al fer-ho així, hem cregut que era la manera de servir a l'agricultura catalana com a catalans que som. Sempre, tant quan estàvem a l'oposició, com ara que estem en el banc del Govern, hem procurat fer allò que consideràvem política constructiva; organitzar les coses i no desorganitzar-les, no afalagar — que també en aquests problemes econòmics es pot fer demagògia — els sentiments disgregadors d'aquells que de moment estan dolorosament afectats per les mesures que causin veritables perjudicis, sinó el contrari, procurar prendre les contramesures que siguin precises per a reduir els danys al mínim per a prevenir amb la deguda organització de l'agricultura danys venidors. No sé si aquesta manera com sentim els nostres deures de catalans és bona o dolenta, és millor o pitjor que les altres; potser peca

de massa ingènua; el que ens manté fermes en seguir-la és que respon als dictats de la nostra consciència. (*Aplaudiments en els bancs de la Majoria.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Em faig càrrec que la Cambra, després de l'interessant discurs del senyor Pi i Sunyer, desitja passar a una altra matèria, però la Cambra comprendrà que jo estic obligat a dir dues paraules. L'interessant discurs del senyor Pi i Sunyer ens ha produït, almenys a mi, una gran satisfacció i un gran desencís. Una gran satisfacció, quan hem pogut sentir aquí una exposició de la política comercial espanyola en matèria d'exportació agrícola. Jo, en la meua pregunta i en la meua resposta al senyor Mies, havia fet un esforç, un veritable esforç, per a deixar de banda totes les qüestions que jo ja havia de saber que no pertanyien al Parlament català. L'especialíssima posició del senyor Pi i Sunyer, no ja com a Conseller Delegat, sinó com a antic Director general de Comerç, l'ha obligat potser a donar aquestes explicacions que tots nosaltres — la Minoria ho ha dit ben clarament —, que tots nosaltres hem sentit amb molt gust. Però el senyor Pi i Sunyer m'ha desencisat, perquè jo no podia suposar, de cap manera, que nosaltres haguéssim de conformar-nos, en definitiva, amb què en una matèria tan viva, tan transcendental, per a la nostra agricultura com aquesta — i em refereixo exclusivament al que era objecte de la meua pregunta, o sigui a la distribució dintre de Catalunya del contingent que s'assenyali a Catalunya, perquè en la distribució de contingents entre les demes províncies espanyoles és natural que el Govern de Catalunya no pot ésser sobirà —, com aquesta de la distribució de contingents dintre de Catalunya, nosaltres ens haguéssim de limitar a aquesta funció paternal o tutelar, que en definitiva, com es diu, no serà més que allò de la cinquena roda d'un carro; és a dir, una cosa que no fa rodar, que no serveix per a res i que en definitiva moltes vegades destorba. I si jo m'he atrevit a fer aquesta pregunta aquí, era no solament per la importància del problema, sinó perquè a mi em semblava haver llegit, que en aquestes reunions que quasi cada diumenge se celebren en les comarques agrícoles catalanes, molt especialment al Prat de Llobregat, on en els temps actuals la qüestió és més viva, en diverses d'aquestes reunions, s'ha dit, parlant contra la política de contingents, en termes que jo no havia usat en les meves anteriors intervencions, que aquesta política de contingents era fatal per a l'agricultura catalana, que s'esmenaria i que tingués l'elector o el pagès català, l'elector pagès, o el pagès elector — no recordo ben bé —, que tingués confiança perquè les coses ja s'arranjarien aquí. Si jo no hagués llegit aquestes manifestacions fetes, repetides vegades, no per el senyor Mies, ho declaro, però per persona que jo considero autoritzada i representativa, en el sentit de donar als agricultors catalans esperances de què això s'arranjaria, jo, tot i considerant que l'assump-tenia importància, potser no n'hagués parlat.

I després d'això, senyor Pi i Sunyer, acabo la meua intervenció. Dia vindrà en què haurem de

discutir novament; no avui, per a no allargar, si efectivament els catalans ens hem de resignar a què funcions executives tant importants com aquesta, no puguin ésser portades a terme per nosaltres més que d'una manera obliqua, indirecta, que mai pot ésser eficaç.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Nosaltres, donant a aquestes paraules meves el sentit de màxima responsabilitat, no podem considerar que l'Estatut actual sigui la fita de les nostres aspiracions, però al mateix temps, nosaltres que hem votat aquest Estatut, almenys el Govern representat aquí, complirà lleialment mentre i tant en una forma normal no es pugui ampliar la seva àrea, allò que en l'Estatut i en la Constitució espanyola està preceptuat. De manera que nosaltres acompanyem al senyor Vidal i Guardiola en el desig que tenim tots que aquesta àrea de l'Estatut pogués eixamplar-se, però avui fatalment, volguem o no volguem nosaltres, ens trobem que l'Estatut en cap dels seus preceptes no permet que passi a la Generalitat l'assumpte que debatem. En l'article 5.^è, que tracta de les matèries en què la Generalitat executarà la legislació de l'Estat, en l'apartat 3.er es parla d'agricultura i ramaderia, sense mencionar el comerç. I en l'article 12, en parlar de les funcions en les quals correspondrà a la Generalitat la legislació exclusiva i l'execució directa, en el paràgraf b, que tracta de qüestions que hi tenen certa connexió, tampoc se'n parla. Per altra banda, a la Constitució, en l'article 14, en l'apartat 3.er i en l'apartat 8.^è, es fixen totes les matèries que tenen relació amb la tractada entre aquelles en què l'Estat espanyol té reservades la legislació i l'execució directa. A més, en aquest punt, en la qüestió de fet, no hi ha altra interpretació possible. Són matèries que no estan vinculades a la Direcció d'Agricultura, sinó a la Direcció General de Comerç. Comprendrà, doncs, el senyor Vidal i Guardiola la impossibilitat absoluta que nosaltres substituïm a l'Estat en aquelles matèries en què ni l'Estatut ho diu, ni la Constitució ho permet. Per altra part, ja he dit que fariem tots els possibles perquè es pogués aconseguir que en lloc de quatre Junes, n'hi hagués una sola, i tenir una intervenció en aquesta Junta, per a fer que, en la part d'aplicació d'aquestes mesures, poguessin tenir-hi intervenció i amb la màxima amplitud possible, però sempre, obligatòriament, ens dolgui o no, dintre dels límits que assenyala l'Estatut i la Constitució, del marc dels quals no podem sortir.

La intervenció de la Generalitat en la vida municipal

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret, per a formular una pregunta.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats: Aprofito la presència del Conseller de Governació al Parlament, per a formular una pregunta que probablement podrà contestar-me d'una manera breu i clara, que és respecte a l'abast que té o pot tenir la circular per ell dictada, en la qual es requereix als Ajuntaments perquè facin una es-

tadística, o perquè facin una manifestació de les vacants que tinguin de funcionaris municipals, tals, com Secretaris, Dipositaris, Comptadors, etc. Alguns Ajuntaments se m'han adreçat a mi en un sentit d'alarma. Temen que aquesta circular impliqui la continuació de la intromissió governamental en la vida dels Municipis, i que es mantinguin des del Govern de la Generalitat les mateixes normes que eren habituals en els Governos centrals, i desitgen, naturalment, una aclaració per a saber a què aténir-se. Jo he de manifestar que no sóc pas contrari, sinó que en sóc molt partidari, de què els funcionaris municipals tinguin totes les garanties d'estabilitat, de respecte, de bona remuneració i tots els drets inherents a una funció que s'executa d'una manera honesta i regular. Però tinc de dir, també, que sentiria moltíssim que el Govern de la Generalitat prengués una orientació semblant a la que tenien els Governos espanyols, i que tenen encara, respecte a les seves relacions amb els Municipis. Sap molt bé el senyor Conseller de Governació, que el Govern central no sols no ha respectat l'autonomia dels Municipis, sinó que ha volgut regular el funcionament de totes les seves funcions, àdhuc aquelles que els són pròpies i privatives. Al mateix temps i en relació a aquesta matèria, també em permeto cridar l'atenció del mateix Conseller de Governació, sobre l'abast que pugui tenir aquest article 5.^è del Decret del 22 de febrer d'aquest any, en el qual es diu que es crea el càrrec d'Oficial encarregat d'examinar i d'informar les denúncies formulades contra l'actuació dels Ajuntaments, etcètera. Quin és l'abast de la intervenció que pensa tenir el Govern de la Generalitat en el que faci referència a les impugnacions de l'actuació municipal? Perquè suposo que en aquest cas no es tracta dels recursos ordinaris contra acords dels Ajuntaments. Reflexioni el senyor Conseller de Governació, que en el Congrés Municipalista celebrat fa poc en aquesta ciutat es manifestà d'una manera clara quin era el sentit dels Ajuntaments respecte a aquesta qüestió de funcionaris. No faig més que aquesta referència per a cridar l'atenció del senyor Conseller i pregar-li sobretot, que en aquesta matèria es faci tot el possible perquè l'autonomia municipal sigui en tot moment respectada pel Govern de la Generalitat.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Em plau d'una manera extraordinària que el senyor Serra i Moret m'hagi formulat aquestes dues preguntes. Em plau, perquè podré exposar d'una manera clara i que no doni lloc a dubtes, la posició del Govern de la Generalitat respecte a aquests assumptes, que tenen una extraordinària importància.

En primer lloc, la pregunta que m'ha adreçat la V. S. és sobre un comunicat circulat a tots els Ajuntaments en els quals hi ha vacants que no són proveïdes en forma ordinària i irregular amb què es proveeixen aquestes vacants. Respecte a aquesta pregunta jo he de dir a V. S. que és senzillament als efectes d'estadística. Dintre l'organització de les oficines d'Administració Local, hi ha un departament encarregat d'assessoria pels

Ajuntaments, on es poden formular precs, consultes, que es resolten per a ajudar la gestió dels Ajuntaments. Nosaltres ens hem trobat amb el problema de què una infinitat d'Ajuntaments de Catalunya no tenen els llocs de Secretari, les provisions fetes en forma regular. Calia ordenar i saber quin nombre eren els que estaven en aquesta situació.

Això, com sap molt bé la V. S., no es pot fer d'una manera parcial, d'una manera que doni lloc a dubte sobre la quantitat i la importància que té el proveïment d'aquestes places. Per això jo vaig fer un comunicat circular a tots els Ajuntaments perquè donessin els noms i la classe de vacants que hi havia, per a saber no solament la classe de vacants, sinó en la forma en què, més tard o més d'hora, es proveïrien aquestes vacants. Aclarim ben bé aquest punt. De moment, la comunicació o circular no té altra significació que la de formar una estadística, als efectes de l'organització d'Administració Local, per a saber quines vacants hi ha, sobre la forma de proveir-les; si es farà per concurs o per acord dels Ajuntaments; el donar-los una autonomia és una cosa que no es pot prejutjar, perquè ho ha de prejutjar la Llei Municipal que es discutirà en aquest Parlament.

En la segona part la pregunta ja és una cosa més concreta, més determinada, és respecte a l'abast o a la significació que pot tenir l'apartat cinquè d'una ordre respecte al concurs per a la provisió de la plaça d'un Oficial encarregat d'examinar les denúncies o motius de queixa formulats contra els Ajuntaments. Fixi's-hi bé la V. S. Diu: «Oficial encarregat d'examinar»; no es tracta d'inspecció. Es tracta senzillament de què hi ha moltes vegades que els Ajuntaments tenen unes extralimitacions de caràcter, quasi podríem dir, governatiu, i és necessari examinar aquests expedients i resoldre'ls. No solament això, sinó que ens trobem amb el traspàs de l'Administració Local, que la Direcció General d'Administració Local fins ara tenia tots aquests assumptes i tots aquests expedients en les seves mans; com sap molt bé la V. S. estant al Ministeri de Governació, i, en el moment de fer aquest traspàs, han passat tots els expedients, en l'estat en què es troben, a la Generalitat. Nosaltres tenint aquests expedients, necessitem persones capacitades, persones aptes perquè els examinin i els resolguin amb justícia.

D'una manera concreta hem de dir que no pretenem ni exercitem cap intromissió del Govern de la Generalitat en els Ajuntaments. Nosaltres tenim un elevat concepte de l'autonomia dels Ajuntaments, i si no la mantinguéssim ens desdiríem, ens contradiríem en les nostres campanyes i estaríem en oposició amb l'esperit liberal i democràtic de què tantes proves en portem donades. Nosaltres volem mantenir un rigorós respecte a l'autonomia dels Ajuntaments.

El PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret, per a rectificar.

El Sr. SERRA I MORET: Faig ús de la paraula únicament per a donar les gràcies al senyor Conseller de Governació per la resposta satisfactòria que ha donat a la qüestió que em plan-

tejat. Ja teníem confiança de què així ens contestaria el senyor Conseller de Governació; i també tenim confiança de què el Govern de la Generalitat tindrà sempre un gran respecte per l'autonomia municipal, i, per això, no haurem mai de formular cap queixa en aquest sentit.

Interpel·lació sobre un suposat retard de la Generalitat de Catalunya en estructurar els serveis d'Administració Local

El Sr. PRESIDENT: Continuació de la interpellació sobre un suposat retard de la Generalitat en estructurar els Serveis d'Administració Local. El senyor Vallès i Pujals té la paraula.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Molt breu hauré d'ésser, senyors Diputats, perquè el brillant parlament que ha pronunciat el senyor Conseller Delegat que tots hem sentit amb molt gust, sobre matèria tan interessant com ho és el tema a què es referia, ha ocupat una gran part de la sessió i jo no vull contribuir a allargar-la desmesuradament.

A l'objecte de la interpellació que en el dia d'ahir vaig adreçar al senyor Conseller de Governació, sobre l'estructuració dels serveis d'Administració Local, té, com saben els senyors Diputats que em varen fer la mercè d'escoltar-me, el següent abast: Primer, lamentar el retard de què per part del Consell de Govern s'han començat a exercitar les funcions que en quant a Administració Local corresponien abans al Poder central, i en virtut del traspàs de serveis corresponen en l'actualitat a la Generalitat. En segon lloc, lamentar també la passivitat amb què aquests serveis es van implantar. En tercer lloc, lamentar també que aquests serveis no estiguessin encara completament establerts en el dia d'avui; i finalment també lamentar que no s'hagués ja donat una sensació plena i completa davant els Ajuntaments de Catalunya de què la Generalitat era ja en els moments actuals la que assumia totes les funcions que en ordre a Administració Local fins avui tenia el Poder central i les que des d'ara ja no li correspon intervenir.

El Conseller de Governació va fer-me la mercè de recollir la meua interpellació, i en contestar-la ens deia que no creia justificada en aquestes matèries una acusació nostra, i que ja trobaríem nosaltres altres matèries en què poguéssim fer acusació. I jo he de dir-li al Conseller de Governació que la meua interpellació no té el caràcter d'acusació, sinó tan sols el caràcter d'un plany. És la nostra interpellació, d'un caire, d'un estil de col·laboració, un plany de què no s'hagi actuat amb major intensitat en una matèria determinada, però de cap manera té el caire d'acusació. El senyor Conseller de Governació pretenia justificar el retard amb què s'ha començat a actuar en aquesta matèria; deia en aquest propòsit que havent-li jo anunciat aquesta interpellació per carta lliurada el 16 de febrer, el dia 18 del mateix mes, o sigui al cap de dos dies, ja es publicava en el *Butlletí Oficial de la Generalitat* un Decret de data del 17, i en aquestes condicions jo podia ben suposar que aquell Decret no havia pogut ésser inspirat ni preparat ni articulat després del meu anunci d'interpellació, o sigui en el curs de tan poques hores, sinó que aquest

Decret estava ja amb anterioritat preparat i estudiat. Jo insisteixo en dir al senyor Conseller de Governació el que ahir vaig dir-li, o sigui que no em vull atribuir la glòria de la inspiració i de la publicació d'aquest Decret, sinó que vull fer notar tan sols la coincidència de què hagi estat publicat precisament dos dies després d'haver-li jo anunciat la meua interpellació. Jo crec que aquest Decret estava ja estudiat i preparat; però el que sí vull significar és que aquest Decret no produeix els resultats que el Conseller de Governació li atribueix en dir que amb ells s'havia resolt la matèria. En aquest Decret no es fa, en realitat, més que crear en el Departament de Governació una oficina d'Administració Local; en segon lloc, canviar la denominació i estructura de l'Oficina que hi havia al Departament de Finances, denominant-la Oficina d'Hisendes Locals; en tercer lloc, establir una assessoria pels Ajuntaments; i en darrer lloc, determinar que tots aquests afers en quant fan referència a les comarques que no són barcelonines, continuaran prestant-se per les Comissaries delegades. En realitat, no es fa més que això, i així les coses aquest és un Decret que realment necessita d'altres per anar donant a la matèria el seu desenrotllament normal.

Jo he de confessar que quant a la matèria d'Hisenda, he vist altres Decrets que han vingut realment a estructurar la funció d'una manera que a mi em sembla satisfactòria; però en quant a la matèria de Governació, no s'ha fet així que jo sàpiga. En relació a les matèries de Governació, després d'aquest Decret pel qual es creava una Oficina d'Hisendes Locals, no s'han publicat més que uns Decrets nomenant a funcionaris de caràcter interí i s'anuncien concursos per a la provisió d'altres places. No s'ha fet més que això.

En canvi, pel Departament d'Hisenda, s'ha fet quelcom més. Sí; pel Departament d'Hisenda, després d'haver-se creat per Decret l'Oficina d'Hisendes Locals, s'han publicat Decrets que han vingut a estructurar funcions, Decrets que han vingut a recollir el que el Govern central havia cedit en traspàs de serveis i aquesta estructuració s'ha fet amb Decrets que podrien mereixe'ns una qualificació que en la sessió d'ahir ja en part qualificava molt justament el nostre company senyor Rovira i Roure; però aquests Decrets han vingut establint el que s'ha de fer en aquesta matèria. I així, per aquests Decrets s'ha dit, per exemple, que tal assumpte que fins ara es resolvia o era de la competència de la Delegació d'Hisenda, d'ara endavant passaria a la Conselleria d'Hisenda de la Generalitat i tal altre que tenia la seva solució abans en un centre determinat de l'Estat, la tindria des d'ara en tal altre centre; i així s'anaven definint pel successiu totes aquelles funcions que abans exercia l'Estat central i estaven relacionades amb les matèries d'Hisenda. Així tots podem saber on aquestes funcions deuen exercir-se; però en canvi en les matèries de Governació no ocorre així. I per això jo em lamentava en la forma que ho feia ahir.

En matèria de Governació, ens trobem en què no s'ha regulat res; sabem que hi ha una oficina al Departament de Governació, però no aquelles funcions que s'exerceixen encara pel Poder central en matèria relacionada amb Administració Local i no són d'Hisenda, no sabem com es presten en

el dia d'avui. Deia ahir, i repeteixo ara, que hi han funcions interessantíssimes que són les que regulen els articles 174, 178 i 189 de l'Estatut Municipal, que va publicar la Dictadura i que una llei de la República va declarar subsistent i en vigor; i en aquests articles, com saben molt bé els senyors Diputats, es diu que els Ajuntaments en totes aquelles matèries que no són de la seva exclusiva competència restaran a les ordres del Ministeri de la Governació i del Govern Civil i es diu que aquestes autoritats i principalment els Governadors civils, podran castigar els Ajuntaments amb tota una gamma de sancions que van des de l'apercebiment, a la multa, a la suspensió i a la destitució d'Alcaldes, Tinentes d'Alcaldes i Regidors; i es regula després els recursos que poden exercitar els Ajuntaments en relació amb cada una d'aquestes sancions. D'ara en endavant, per disposició expressa del Decret de Traspàs de Serveis, aquests aspectes de l'Administració han passat a la Generalitat; però el cert és que jo no he vist enlloc que es digui o es disposi com es resoldran d'ara endavant aquestes qüestions per la Generalitat. Jo no he vist que es declari ni es disposi qui farà els apercibiments, qui imposarà multes, qui disposarà les destitucions, ni on hauran d'adreçar-se els recursos contra aquestes sancions.

Tota aquesta matèria, totes aquestes funcions, jo les trobo a mancar, entre altres raons, perquè el no precisar-les no hem donat als Ajuntaments aquella sensació que havíem trencat amb tota aquella dependència amb què estàvem amb el Poder central i no hem donat la sensació als Ajuntaments que aquestes funcions corresponen únicament a la Generalitat. Parlava jo ahir d'un fet concret, que era el del *Butlletí Oficial* i deia jo ahir i el senyor Conseller de Governació em va recollir aquest extrem, cosa la qual em fa creure que estic en el cert, que en l'Estatut municipal, en el que fa referència a la matèria d'Hisenda, molts acords i moltes disposicions que prenen els Ajuntaments en matèria d'Hisenda s'han de publicar al *Butlletí Oficial*. Es va dient repetidament en moltes disposicions que deurà publicar-se en el *Butlletí Oficial* de la «provincia». I pregunto jo: ¿Continuaran publicant-se encara en el *Butlletí Oficial*, que des de l'any 1833, des d'ara fa cent anys, són periòdics dels Governadors, en els quals en primera pàgina i en lletra molt visible consigna que es publiquen sota els auspicis dels Governadors civils i s'ha de portar al Govern Civil tot allò que hagi de publicar-se, tant amb caràcter d'edictes, com d'anunci, com del que sigui? I jo crec que si s'ha de continuar publicant en el *Butlletí Oficial* del Govern Civil aquestes coses relacionades amb els Ajuntaments, no donarem la sensació d'haver assolit, per part de la Generalitat, cap sobirania en aquest aspecte.

Finalment, avui noto també la coincidència sobre el fet de què continuen publicant els Ajuntaments en els *Butlletins Oficials* de la «provincia» els seus edictes, els seus anuncis i els seus acords, i això porta una conseqüència que hauran notat perfectament les VV. SS., i és que d'aquests edictes i d'aquests acords que es publiquen en els *Butlletins Oficials* de la «provincia» encara hi ha un 90 o un 95 per 100 que es publiquen en castellà, o sigui que la nostra llengua no ha entrat en

els nostres Ajuntaments perquè els anuncis es publicuen en castellà. (*Rumors de protesta.*)

El Sr. SERRA I MORET: La majoria es publicuen en català.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No, senyor Serra i Moret, i d'aquí ve la meua lamentació, perquè si la Generalitat hagués pres una disposició dient que d'avui endavant tots els edictes es publicuessin en català i no es trametessin al Govern Civil on la major part dels Oficials no són catalans, molts Ajuntaments no farien les publicacions en castellà davant de l'interès mostrat per la Generalitat.

Parlava jo dels Governadors i deia que seguien intervenint en la vida municipal. Se'm desmentia i jo deia més; deia que no solament segueixen els Governadors intervenint en la vida municipal, sinó que el Consell de la Generalitat els hi ha reconegut una funció en aquesta matèria i una competència que no s'havia de reconèixer en caràcter de circular, acordant que no s'havien de substituir els Regidors nomenats per l'article 29. I en lloc de publicar-ho com acord es va publicar en forma de circular adreçada als Governadors dient que en el territori de la seva jurisdicció no s'havien de nomenar fins que es prenguessin noves disposicions. I dir això als Governadors era reconeixè'ls la facultat de convocar les eleccions. I creu el Consell que aquesta facultat la tenen els Governadors. Deia que els Governadors intervenien en la vida municipal, que imposaven penyores i que feien visites als Ajuntaments, i m'interrompien el senyor Dot, el senyor Simó i Bofarull i altres, i deien que aquestes visites eren fetes amb caràcter particular, eren de cortesia, eren per unes funcions, deia el senyor Simó i Bofarull en una intervenció, deia que aquestes visites es relacionaven purament amb les funcions que encara són de competència dels Governadors, com són les matèries de sanitat, de treball, la d'ordre públic, etc.

Però en les paraules del senyor Conseller de Governació i en les del senyor Simó i Bofarull venia després confirmat el que jo deia, perquè el senyor Conseller ens deia que si aquella circular s'adreçava als Governadors era perquè encara hi havia una creença general en els pobles, en els Ajuntaments sobretot, de què depenien dels Governadors i per tant havien de fer-ho així. El senyor Simó deia que els Governadors, el de Tarragona concretament, que pertany a la seva «província», el que feia anar pels Ajuntaments per a dir-los que ja no tenien res a veure amb el Govern central i que s'havien adreçat a la Generalitat, i amb això no fa més que confirmar el que jo indicava, o sigui que realment no s'ha donat la sensació de què els Ajuntaments han acabat les seves relacions amb el Poder central. I aquesta sensació havia de donar-la la Generalitat prenent decisions de gran envergadura, decisives, enèrgiques, des del primer moment que no deixessin lloc a equívocs respecte a aquest particular.

Parlava concretament de la matèria de penyores i deia que alguns Governadors havien imposat multes a Alcaldes després d'aquella data. La penyora que va ésser imposada per un Governador ho fou a l'Alcalde de Garrigàs, partit judicial de Figueres, el

dia 11 de febrer d'enguany, o sigui en data posterior al Decret de traspàs, i fou imposada per una matèria que res no té a veure amb l'ordre públic. Jo pregunto: Podia el Governador imposar aquesta penyora a l'Alcalde? No tinc inconvenient, després d'estudiar a fons l'assumpte, en contestar que no. Avui un Governador no pot imposar a un Alcalde, ni a un Regidor ni a un Ajuntament una penyora més que en matèria d'ordre públic. Per qüestions relacionades amb sanitat, treball i altres, no pot imposar-se una penyora a un Alcalde, i això resulta clar del Decret de traspàs de serveis. En aquest Decret, després de dir que haguda consideració — diu l'article 11 — del darrer paràgraf de l'article únic de les disposicions transitòries de l'Estatut de Catalunya, es traspassa a la Generalitat l'autoritat i la direcció administrativa de les matèries contingudes en l'article 179 de l'Estatut i les que el 77 atorga. També diu que serà la Generalitat la cridada a imposar les sancions a què es refereix l'article 172 de la Llei municipal. I aquestes funcions, absolutament totes, corresponen a la Generalitat menys una que ve determinada després, una excepció que ve després i diu aquesta excepció: «Quant fa referència a la suspensió dels Alcaldes, Tinents d'Alcalde i Ajuntaments a què es refereix l'article 189 de la Llei municipal, serà el Governador civil, en tant no es traspassin a la Generalitat, els serveis de policia i ordre interior de Catalunya, qui decretarà la suspensió que en els motius tinguin relació amb l'ordre públic.» Amb tots els altres casos, per tant, no pot el Governador imposar sancions als Alcaldes ni als Ajuntaments, i el dia 11 de febrer, el Governador de Girona va imposar una penyora a l'Alcalde de Garrigàs.

El Sr. CONSELLER de Governació: Sobre quina matèria?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Per no haver pres les disposicions oportunes (diu l'ofici en el que s'imposa la penyora) sobre incautació del cementiri eclesiàstic.

Un Sr. DIPUTAT: Naturalment.

Un altre Sr. DIPUTAT: Qüestió d'ordre públic!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però no hi podia haver conflicte d'ordre públic. Els morts no podien aixecar-se a fer la revolució.

El Sr. FARRERES I DURAN: Els vius; els massa vius!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Els Governadors continuen actuant i continuen actuant amb l'agreujant de què l'Alcalde de Garrigàs volia recórrer sobre la imposició de la penyora i ningú li va sapiguer contestar on i com havia de recórrer perquè a la Conselleria de Governació de la Generalitat no s'ha establert aquest servei sobre recursos contra sancions i altrament havia imposat la sanció una autoritat sense facultats.

I no vull allargar més aquesta qüestió, encara que portava antecedents per llegir-los i entre ells un troç del diari d'avui, de Reus, d'allà on és el nostre amic senyor Simó i Bofarull, que diu: «El Governador de la "província" ha ordenat als Alcaldes que li comuniquin dintre del termini de cinc dies si en els centres oficials existeixen o no retrats que representin a les persones que varen pertànyer als dos últims regnats...»

El Sr. FONTBERNAT: També és ordre públic.

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: és la Llei de Defensa de la República.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats, comprendran que tot això que ve a confirmar la meua interpellació del dia d'ahir, tot això significa que els Governadors no saben desprendre's d'aquesta intervenció en els Ajuntaments del nostre poble i, el que és més trist, que no se'n saben desprendre molts que haurien de vetllar perquè els Governadors s'apartessin en absolut d'això. Nosaltres, repeteixo, no hem donat als Ajuntaments ni al poble de Catalunya aquella sensació plena que els hi havíem de donar de què ja s'havia acabat la intromissió del Poder central en aquesta matèria municipal, i que aquestes funcions havien passat totes a nosaltres.

I si no — i acabo —, si no donem aquesta sensació en aquesta matèria i en moltes d'altres, nosaltres tenim el perill de què la nostra autonomia es vegi sovint minvada. El senyor President, fa un moment, esmentava la Llei de Defensa de la República. Jo no crec que nosaltres, a semblança de la Llei de Defensa de la República, haguem de fer una Llei de Defensa de l'Autonomia, però sí hauríem de tenir tots plegats una conducta que fos en defensa de l'autonomia. El Poder central sabem com actua; sabem tots com actua, i anirà actuant cada dia de manera que anirà invadint l'esfera relativa a la nostra autonomia. Porto aquí un Decret del Ministeri de la Governació, publicat fa pocs dies en el *Butlletí Oficial*, pel qual es torna a cometre un mancament contra la vida municipal, que entenc que la Generalitat no ha de permetre. Aquest mancament consisteix en imposar una nova càrrega als Ajuntaments, i ha estat publicat en el *Butlletí Oficial* de Barcelona, la qual cosa vol dir que han de suportar els Ajuntaments de Catalunya aquesta càrrega. En aquesta disposició es diu que els Ajuntaments han de contribuir, han d'ajudar a l'Estat amb una contribució metàl·lica, pecuniària, a les despeses del Cadastre. Continua aquell vici inveterat del Poder central d'anar creant coses i dir que els Ajuntaments les paguin: dicta una disposició dient als Ajuntaments que han de pagar, i aquesta disposició la publica en el *Butlletí Oficial* d'aquí; tots els Ajuntaments de Catalunya que reben aquest *Butlletí Oficial*, en el qual, per ordre del Governador de Barcelona, se'ls diu que han de contribuir a aquestes despeses del Cadastre, i es creuen obligats a complimentar això. Esmento aquest cas, que és d'aquests dies, però n'aniran venint una pila, que confirma la meua tesi que si nosaltres no tenim plenament aquesta consciència, que hem d'obrar en això amb energia, amb gran energia, aquestes invasions aniran venint i no donarem nosaltres la sensació que jo trobo a mancar de què comprèn tot el nostre poble i els Ajuntaments que el Poder central ha acabat i que som nosaltres absolutament, el Poder de la Generalitat, el que ha d'intervenir.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: El senyor Vallès i Pujals, en la rectificació a la contestació que jo vaig formular ahir, ha tornat a exposar gairebé tots els antecedents, tot el que ja havia dit, però d'aquesta intervenció d'avui he de reconèixer, jo que sóc home sincer, que ha estat més

aprofundit, m'ha portat coses que en el meu ànim han causat certa impressió, i com que al meu ànim m'ha portat aquesta impressió, jo crec que l'obligació meua és avui exposar d'una manera clara i detalladíssima la situació de l'Administració Local a Catalunya, perquè ningú tingui cap dubte sobre aquesta matèria, i no es cerqui entorn d'aquesta interpellació una derivació falsa que en lloc de donar el resultat que la V. S. intenta, podria produir greus mals per a l'autonomia de Catalunya. I em cal fer aquesta distinció, perquè la V. S. reconeixerà que estem vivint en un període delicadíssim. Jo no sé com qualificar-lo d'altra manera; si d'altra manera trobés paraules apropiades, d'altra manera ho diria. És el període delicadíssim en què nosaltres vàrem donar, tot Catalunya va donar, una batalla per a aconseguir l'autonomia que durant tants anys tots desitjàvem, i que aquesta autonomia, més o menys regatejada, fou concedida per la República espanyola. Però en el moment en què nosaltres vàrem obtenir l'aprovació d'un Estatut amb la carta autonòmica de Catalunya, no va acabar aquí tota la gestió de Catalunya. Precisament va començar aquell període tan delicat de l'autonomia de Catalunya, que és pel que jo avui prendré una mica més d'extensió en contestar la interpellació del senyor Vallès i Pujals. I és que en aquest període delicadíssim ens trobem amb què tenim una Carta ja completament aclarida de les facultats autonòmiques atorgades a Catalunya; però no s'han realitzat els traspassos.

Els traspassos es van fent d'una manera que nosaltres voldríem que fossin més ràpids, però les circumstàncies en obliguen a que siguin de la manera que són. Nosaltres hem de tenir aquella cura, que en la nostra actitud, en el nostre comportament, no comprometem tot allò que hem obtingut a costa de grans sacrificis. Avui es realitzen aquells traspassos d'aquesta manera metòdica, d'aquesta manera poc a poc, lenta, però de manera eficaç. Ens trobem en el cas concret de la matèria en què s'ha plantejat aquesta interpellació, ens trobem en què s'ha traspassat part del que abans afectava al Ministeri de la Governació; s'ha traspassat aquesta part i ens trobem que d'allò que afectava al Ministeri de la Governació ens resten dues o tres parts per a traspassar, que creen aquesta situació anòmala i difícil d'explicar, si no fos per aquesta, diguem-ne parcialitat, en els traspassos del Ministeri de la Governació. Tenim l'Administració Local plenament traspassada: és una cosa neta, completament regulada a dintre de Catalunya. Més tard jo ja parlaré a veure si el Conseller de Governació ha organitzat l'Administració Municipal o si hi ha hagut retard en aquesta organització, però en el moment jo vull marcar aquesta fita. L'Administració Local és totalment traspassada a Catalunya, la tenim plenament traspassada; però a part de l'Administració Local, hi ha l'Ordre públic, hi ha l'aspecte de Sanitat, un altre aspecte molt important dintre del Ministeri de la Governació; hi ha les relacions entre el treball, relacions que al meu entendre haurien d'ésser ja completament separades del Ministeri de la Governació, perquè existint un Ministeri del Treball i unes Delegacions del Treball no comprèn o no comprèn aquest Conseller com poden cabre dintre d'un Ministeri de la Governació; però

aquestes organitzacions diguem-ne burocràtiques dels Ministeris han donat aquest resultat. I això explica i dona un aclariment a les acusacions, no acusacions, a les paraules i observacions i suggerències que ha formulat la V. S., perquè no s'han fet certes coses i perquè altres coses no s'han produït d'aquella manera clara com quan hi han les coses completament delimitades i definides. Per això que agafant, arrancant ja del projecte, diguem-ho així, perquè Catalunya estava ja en vistes de l'atorgament de l'Estatut, es preocupà el que era aleshores Conseller de Governació en començar d'assajar la forma de rebre aquest traspàs de l'Administració Local. No va ésser una cosa que passés desprevinguda pel que era aleshores Conseller de Governació, sinó al contrari, va tenir una suma delicadessa en la preparació d'aquest traspàs perquè no fos violent i a aquest efecte aquest traspàs es trobés recollit per la Generalitat i pogués actuar com a Govern autònom que és el de Catalunya.

I va fer això i em permetrà V. S. que li digui els dos períodes en què jo divideixo les qüestions d'Administració Local: període en què es preparava aquest traspàs per rebre'l, i període en què, després d'haver estat traspassats, s'ha organitzat aquest traspàs i s'ha portat a l'aplicació l'Estatut d'autonomia de Catalunya. Francament, en el moment de preparació d'aquest traspàs no hi havia altra sortida que començar a preparar, començar a catalogar, començar a fer les estadístiques necessàries per a conèixer la situació de tots els Ajuntaments de Catalunya. Això féu que el Consell de la Generalitat en data 21 de març del 1932 va crear l'assessoria d'Administració Local. En data 1.ª d'abril fou comunicada aquesta creació a tots els Ajuntaments de Catalunya. Després, el dia 15 d'abril, aquest acord es va comunicar als Ajuntaments demanant-los les dades generals sobre els termes municipals i els serveis municipals i públics. Tots els Ajuntaments de Catalunya varen tenir la comprensió suficient de veure l'interessantíssim que era per la Generalitat tenir aquestes dades que se'ls havien demanat per a poder organitzar més tard aquests serveis. Tots els Ajuntaments varen contestar aquestes preguntes i varen omplir els formularis; pocs Ajuntaments varen resistir a les suggerències, que no podien ésser altra cosa del llavors Conseller de Governació. Hi va haver alguns Ajuntaments que varen trobar-se amb retard a omplir aquests formularis, i el Conseller de Governació no va tenir més remei que demanar als Governadors civils que els fessin complir aquesta ordre, perquè eren els únics que llavors tenien potestat directa sobre els Ajuntaments. I d'aquestes dades i d'un qüestionari complementari que es va fer, més les dades facilitades per altres organismes com són el Registre del Govern civil en relació al nomenclàtor dels Ajuntaments, sobre concessions hidràuliques i concessions de línies d'autobusos; a la Jefatura provincial d'Estadística de Barcelona es varen demanar les dades relatives al cens, a habitacions i albergs.

De tot això se n'han fet unes fitxes. Hi ha una fitxa per cada un dels Ajuntaments, en què unes són per Regidors, *fitxes de Regidors*, i contenen

les dades següents: data de constitució de l'Ajuntament, cens electoral, nombre de Regidors que elegeix i nombre de Regidors actuals, càrrec i filiació política: Jutge, Jutge suplent, Fiscal del Jutjat i Secretari del Jutjat. Hi ha una altra fitxa de funcionaris, en la qual hi figuren: Secretari, altres empleats municipals, reglament de funcionaris, servei d'estadística. Una altra fitxa sobre població amb comarca, termes municipals limítrofs, nuclis de població, població de fet i de dret, segons el cens del 1920 i el del 1930, i resum del Padró municipal. A la fitxa corresponent a les entitats de població, edificis i albergs, hi figura el cens del 1930. Una altra fitxa de comunicacions amb ferrocarril, autoòmnibus, carreteres i camins de la xarxa general, camins comunals, servei de transports urbans, telèfon, telègraf, correspondència. La fitxa d'Agricultura i Ramaderia conté: superfície total del terme, principals conreus i extensió aproximada de cada un, caps de bestiar, classe i nombre, cens obrer agrícola. Una altra fitxa sobre indústria i comerç: principals indústries que radiquen en el terme, nombre de fàbriques i explotacions, i nombre d'obres que empren, cens obrer, principals productes objectes de transaccions comercials, principals centres productors o consumidors amb els quals el Municipi té relació, mercats i fires que celebra. Una altra fitxa sobre premsa i associacions, asils, hospitals i altres institucions de beneficència, societats, nom, fi social, nombre d'associats, hospitals, asils, altres institucions de beneficència, premsa, nom del periòdic, idioma, periodicitat, objecte. Una altra fitxa de proveïments públics: aigua, llum, força, mercat, escorxador, amb dades sobre aigua, característiques del proveïment i tarifes, llum, fluid emprat, companyia distribuïdora, tarifes, règim mercat, règim escorxador. Una altra fitxa que fa referència a urbanització, aigües residuals, rentadors i neteja de la via pública que conté; pla de la població, projecte d'eixampla, extensió o urbanització, carrers pavimentats, evacuació d'aigües residuals, procediment emprat, lloc de desguàs, depuració, rentadors, neteja de la via pública, recollida domiciliària d'escombraries, procediment i material emprat, lloc de destinació, aprofitament. La fitxa d'instrucció pública conté les dades següents: cens de la població escolar, escoles públiques i privades de nois i noies, religioses i seglars, condicions de la població en ordre al tipus de poblament i repartiment d'escoles, condicions en ordre al creixement i al treball, escoles de preparació pels oficis o indústries que hi hagi a la població. Una altra fitxa d'hisenda amb liquidació del pressupost, resum per capítols de pressupost d'ingressos, del pressupost de despeses, exempcions municipals, serveis municipalitzats, emprèstits, altres deutes, ordenances fiscals, compte del patrimoni municipal, possibilitat i mitjans per a augmentar-lo, arbitris, taxes, drets o impostos que es podrien establir ultra els existents o en substitució de tots o de part d'aquells, per ésser més propis de les diverses manifestacions de la riquesa de la localitat, pressupostos extraordinaris o especials en vigor, contribució. Altra fitxa d'exempcions municipals amb re-

lació de les ordenances fiscals. Cal tenir en compte que totes aquestes dades varen demanar-se amb anterioritat al traspàs de serveis d'Administració Local. Hi ha, finalment, una altra fitxa de man-comunitats i agrupaments, vigilància, seguretat i defensa que contenen les dades següents: man-comunitats, objecte i Ajuntaments que en formen part, agrupaments, sometent, mossos d'esquadra, civils, carrabiners, policia, agents de vigilància, etcètera.

Aquesta classe de fitxes dóna per resultat que dintre el Departament d'Administració Local tenim una idea de conjunt de tots els Ajuntaments de Catalunya. A tot això podria jo encloure-hi encara la part corresponent a la ponència per la divisió territorial, que és una subdivisió d'aquesta preparació, diem-ne del traspàs de serveis, que ha fet una labor meritíssima que haurà de servir de base quan es tracti d'aquest problema de la divisió territorial. Com sabeu, no s'havia descuidat el moment que vinguessin els serveis d'Administració. En aquest moment, l'oficina que era d'assessoria d'Administració Local no podia respondre ni de bon tros a les necessitats que representa incorporar a la vida autònoma de Catalunya l'Administració Local, i llavors va venir l'estructuració i regulació d'aquests serveis. Aleshores va sortir el Decret de 17 de febrer fixant en línies generals aquesta ordenació. Després han vingut Decrets i Ordres que són complementaris i, diem-ne així, una extensió de la idea directriu en què es marcava i es perfilava el Decret del 17 de febrer. Naturalment que l'Administració Local, la vida del Municipi, és el més complicat i el més difícil d'organitzar i d'ordenar; malgrat tot això, malgrat tots aquests inconvenients, malgrat portar damunt Catalunya el pes ancestral d'una centralització feta a base d'aniquilar les ànimes, malgrat tot això, l'esforç de la Generalitat per desfer-se d'aquesta gravitació de segles d'opressió, dóna el seu resultat. Avui els Ajuntaments acudeixen a les oficines d'Administració Local; ja saben que els Governadors civils han acabat en les seves intrusions a la vida municipal. La V. S., senyor Vallès i Pujals, m'ha volgut citar algun cas en què encara semblava que hi havia aquesta mena d'intrusió. Jo li diré que el principal argument que ha fet en aquest sentit, que és la meva comunicació-circular que vaig passar als Governadors civils sobre la substitució dels Ajuntaments per l'article 29, a més del que he dit abans, i repeteixo ara, el pes feixuguíssim de la vida centralitzada que s'havia portat sobre els Ajuntaments de Catalunya, hi ha un altre argument indiscutiblement oposat al criteri de la V. S. Es trobava en un moment que encara els Governadors civils estaven tramitant tota aquella sèrie d'expedients i tenien a la seva mà gairebé tota la vida local. Els Ajuntaments anaven allí per la força de la inèrcia. Era un moment que, si hagués donat aquesta disposició un altre organisme, s'haurien pogut produir dintre de Catalunya estats de violència. D'aquesta manera es varen poguer evitar; malgrat tot, hi va haver algun Ajuntament en el qual es varen possessionar dels càrrecs una Comissió gestora. No sé si la V. S. sabia aquest cas. I es va mirar que això no produís dintre de

Catalunya una convulsió, en el sentit que tots els Ajuntaments elegits per l'article 29, que són uns 470, poguessin haver posat les Comissions gestores en aquells moments. Això hauria representat un estat anàrquic en la vida municipal, i aquest comunicat donat al Governador no podia produir altra cosa sinó que l'aplanament de dificultats que en realitat ha produït. Però aquí s'ha esmentat un cas concret, s'ha esmentat un cas concret del Governador civil de Girona. No' escau al Conseller de Governació fer la defensa d'un Governador civil; no és una autoritat que depengui de la meua autoritat, però el Governador civil de Girona és un home al qual m'uneixen llaços d'efecte i d'amistat, i jo sé bé la seva delicadesa en tractar els assumptes, i jo sé que la multa imposada a l'Alcalde fou una multa perquè no s'incautava dels cementiris civils; i quan la gent demanava aquesta incautació, perquè l'Alcalde, contra totes les lleis, no se'n volia incautar, el Governador civil, per motius d'ordre públic, va ordenar a l'Alcalde que se n'incautés i el va multar amb perfectíssim dret. És exactament el que citava avui la V. S. dels casos de Reus — em sembla que ha dit Reus —; és un cas d'ordre públic manifest, i en els casos d'ordre públic, de sanitat, de treball, ja ha quedat completament aclarit que no depenen encara de la Conselleria de Governació.

Una altra de les imputacions o impugnacions que la V. S. ha formulat contra mi, és la qüestió dels *Butlletins Oficials*. Ahir, per anar de pressa en la qüestió de la interpellació, no vaig contestar aquest extrem, però li vaig a contestar avui. Naturalment, té raó la V. S.; es publiquen encara els edictes de tot el que fa referència a Administració Local en el *Boletín Oficial* de la «provincia», però jo fa dies que ja he donat les disposicions perquè vinguin tots aquests edictes que facin referència a Administració Local, per a ésser inserits en el *Butlletí de la Generalitat*. Però la V. S. no desconeixerà que el *Butlletí de la Generalitat*, fins ara, havia tingut una finalitat tan petita, per a publicar solament els Decrets i Ordres de les Conselleries, que es necessitava una preparació, es necessitava donar-li la forma per a poder encabir el que representen tots els edictes d'Administració Local. Suposo que la V. S. en aquest cas em farà la justícia de comprendre que això no és qüestió d'uns dies, sinó que és qüestió de preparació. De totes maneres, les ordres estan cursades, d'una manera terminant, perquè es publiqui tot el que faci referència a Administració Local en el *Butlletí de la Generalitat*. Si ho vol publicar al *Boletín Oficial*, per la meua part, com a Conseller de Governació, no hi tinc inconvenient; el que a mi m'interessa d'una manera especial, és que es publiqui en el *Butlletí de la Generalitat*.

Respecte el restant, respecte el que afecta al voler defensar el règim autònom davant de les intrusions del Poder central, senyor Vallès i Pujals, he de fer una confessió. A mi, ni la meua capacitat, ni la meua joventut, em permeten fer grans auguris de mi, però jo us diré que per damunt de tot, abans que tot, jo tinc fonament arrelat el sentit de la catalanitat, i, per aquest motiu, abans que tot la meua principal missió en el que jo pugui ha d'ésser defensar aquesta autonomia per a Catalunya, per la qual tants anys tots hem treballat.

El Sr. PRESIDENT: Havent transcorregut amb excés les hores destinades a interpellacions i preguntes, creu la Presidència interpretar el desig de la Cambra sospenen aquest debat per a continuar el debat sobre l'Estatut Interior de Catalunya, si és que la Cambra no hi té cap inconvenient. (*Rumors d'assentiment.*)

Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ESPANYA: Jo pregaria al senyor President que es donés lectura a l'article 12 tal com ha quedat redactat definitivament per acord de la majoria de la Comissió.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Secretari es servirà llegir l'article 12 en la seva nova redacció.

Un Sr. SECRETARI: «Article 12. L'ensenyament primari serà obligatori, gratuït i català per la llengua i pel seu esperit. S'inspirarà en els ideals de treball, llibertat, justícia social i solidaritat humana i es desenrotllarà mitjançant institucions educatives relacionades entre elles pel sistema de l'escola unificada. En tots els seus graus serà laic.

La Generalitat facilitarà l'accés a tots els graus de l'ensenyament als escolars més aptes, mancats de mitjans econòmics.

La llibertat de càtedra queda reconeguda i garantida.

La Generalitat salvaguardarà, amb les màximes garanties legals, l'existència i l'obra de les institucions i fundacions privades, de cultura, que contribueixin al progrés dels estudis i a la formació espiritual del poble català.»

El Sr. PRESIDENT: Hi ha una esmena. Que se'n doni lectura.

Un Sr. SECRETARI: «Els Diputats que sotasignen presenten la següent esmena a l'article 12:

En el darrer paràgraf es suprimiran les paraules: "Amb les màximes garanties legals".

Al final s'hi afegirà: "En els termes d'aquest Estatut i de la Constitució de la República".

Palau del Parlament, 9 de març del 1933. — Francesc Riera, J. Fàbrega, Serra i Hünter, Batistini, Comorera i Soler i Bru.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ESPANYA: La Comissió accepta aquesta esmena.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: És per oposar-se a l'article o a l'esmena?

El Sr. ROMEVA: És per a consumir un torn en contra de l'article.

El Sr. PRESIDENT: Perfectament.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: Estem en l'última fase d'aquesta discussió, en la qual, l'article arriba a un estat de redacció que la majoria de la Comissió considera definitiu. En el transcurs d'aquesta discussió, el meu company doctor Carreres, ha tingut ocasió d'agrair a la Comissió l'acceptació d'alguna part de la nostra esmena que modificava, aclaria o complementava

aquest article, i jo personalment he tingut ocasió d'agrair-li la inclusió d'un altra esmena. Però això, molt satisfactori per a nosaltres i crec que molt satisfactori per a tots, no deixa encara fora de la redacció d'aquest article un punt capdal, essencial, en el qual les nostres respectives posicions no poden coincidir.

(*Ocupa la Presidència el senyor Martínez i Domingo.*)

Jo no vull insistir en l'aspecte doctrinal d'aquest punt, que és essencialment el punt del laïcisme en aquesta forma categòrica i absoluta en què es deixa consignat; jo no vull insistir sobre la discussió en el terreny dels principis d'aquesta condició que es posa en l'Estatut, però jo voldria oferir sobre això unes consideracions que, perquè el meu pensament no comprometi innecessàriament el criteri dels meus companys de Minoria i perquè no pugui semblar o no es pugui repetir el que algunes vegades s'ha dit de si ens proposem donar lliçons d'alguna cosa, siguin admeses com una exposició que jo estic obligat a fer aquí, no per a ensenyar ni per a donar lliçons a ningú, sinó per a respondre a la meua significació.

Jo, que obeeixo a un ideari que té, que s'articula, en un concepte cristià de la vida, no tenia, com no tenien els meus companys, la pretensió que les conseqüències que es deriven d'aquest concepte s'haguessin d'imposar en la Cambra, a una Majoria que pensa d'una manera diferent, però veiem la cosa en altres termes. Nosaltres la veiem d'aquesta manera. Nosaltres som una gent que creu que una cosa és bona i, perquè la creu bona, la desitja per tothom. Vosaltres creieu bona una cosa oposada a aquesta, i perquè la creieu bona la desitgeu per a tothom, i d'aquí deriven dues posicions que en aquest terreny són inconciliables. Però això no ens mena a una actitud política. L'actitud política sempre és la que tendeix a veure si pot fer en la vida pràctica, en una forma o en altra, en una mesura o altra, conciliables coses que per principi són inconciliables. I per això nosaltres preveiem com a possible una solució que, representant per a vosaltres un positiu avenç, no fos per a nosaltres una cosa a la qual no poguéssim accedir. Això no ha estat possible, i vosaltres ens ho heu dit amb tota la claredat, i ens haveu donat les vostres raons, però nosaltres hem de mantenir la nostra posició, perquè també tenim les nostres raons i els nostres sentiments. Però jo no insistiria en això, sinó hi hagués un altre aspecte en el qual jo estic obligat també a marcar una posició. Perquè hi ha alguna cosa que ja en algun moment ha apuntat en les discussions d'aquesta Cambra, però que jo entenc necessari remarcar. Hi ha un sector nacionalista que no té en aquesta Cambra més representació que la d'aquest modest Diputat; hi ha un sector nacionalista que no té cap representació. Però aquests sectors nacionalistes, petits o grans, de la nostra terra, han sentit sempre i han pensat sempre des de què està aprovat l'Estatut de Catalunya, que aquest Estatut no solament no satisfecia les aspiracions mínimes de Catalunya, fins en allò que es refereix exclusivament a l'hora present, sinó que tenia en el seu contingut de llibertat unes falles tan considerables que deixaven enfora tot allò que és més estimable del contingut que pot tenir la llibertat d'un poble; que deixava a Catalunya, que ens deixava a nosal-

tres aquí, mandataris del poble de Catalunya, sense una facultat imprescindible perquè un poble, al nostre entendre, es pugui dir lliure, sense la facultat de donar solucions nacionals als problemes nacionals. Perquè tots aquests problemes de pensament, tots aquests problemes socials, tots aquests problemes de consciència, que semblen tenir i tenen un caràcter i una arrel universal, allà on hi ha una nació prenen un caràcter particular i demanen solucions particulars. Perquè les condicions dels homes i dels pobles, essent les mateixes en essència, són diferents en els accidents, i aquesta diferència demana ésser atesa i ésser reconeguda.

I aquí, en les discussions d'aquesta Cambra, en tot el que es refereix a aquest títol, segurament ho anirem trobant en el que es refereix a la part d'atribucions que tindrem d'estructurar després, ha planat sempre una, diguem-ne coacció provinent de què tots aquests problemes ens vénen resolts de fora, provinent de què hi ha una Constitució que ha previst aquestes coses, que les ha imposat a un Estatut i que ens deixa ara en una situació en què realment nosaltres podem manifestar la nostra opinió, podem tenir totes aquestes discussions que hem tingut aquí, que jo no crec que siguin inútils, perquè jo no crec que siguin mai inútils les discussions, perquè per lluny que es trobin els homes en llur posició, sempre hi ha moments d'aquells que en l'hora de discutir, en poc o en molt, però per poc que sigui jo sempre ho trobo beneficiós, arriben a coincidir, i jo, que no em sap greu coincidir amb ningú i que tinc una vivíssima satisfacció quan puc coincidir amb un altre home, estimo aquestes discussions perquè en surt sempre algun element de coincidència, i jo personalment en tota la meua vida, que no és ni molt llarga ni molt curta, he sentit aquest delit de la vida política des de què era molt jove i sempre he tingut la satisfacció que no sols he trobat en les discussions de caràcter polític, en les polèmiques de caràcter polític i de principis, aquestes coincidències tan estimables, sinó que hi he trobat relacions i amistats personals que jo estimo i considero potser com el millor patrimoni de la meua vida. Dic això, perquè jo no considero completament inútil que aquestes discussions s'hagin tingut en aquest sentit que dic, però crec que és completament inútil que aquestes discussions les haguem tingut en el sentit de la decisió que en podia sortir. Perquè en les coses fonamentals, en les coses essencials, el fet que plana per damunt d'aquestes deliberacions és que ni les coses que vosaltres voleu i que nosaltres no volem, les podem voler nosaltres i les podem deixar de voler nosaltres, com a catalans perquè primerament ens han estat imposades com espanyols. I jo crec, i perdoneu-me que porti aquesta qüestió aquí, que hem volgut establir en aquest Estatut un títol que parla de principis; hem portat aquí aquesta discussió de principis. Perdoneu-me que hi hagi una veu entre vosaltres que vulgui fer aquí l'aportació del criteri o del principi nacionalista. Nosaltres entenem que si la nació vol dir quelcom, vol dir que vol per una nació tots aquells drets que deriven del fet de la seva existència.

El Sr. FONTBERNAT: Si tenim de tornar a Prats de Molló, senyor Romeva, el convidarem.

El Sr. ROMEVA: És possible que Catalunya, però no és probable ara, un dia necessiti dels seus fills per coses com aquelles que portaven intenció de realitzar-se a Prats de Molló. Jo encara tinc una certa energia i una certa vigoria física. Jo celebraria moltíssim, no sé si això es pot dir en aquest Parlament, jo celebraria moltíssim que un dia trobés prous companys a Catalunya perquè aquesta invitació que m'ha fet la V. S. pogués ésser seguida de veres.

El Sr. FONTBERNAT: Doncs, ja li fou feta.

El Sr. ROMEVA: Jo sols voldria una cosa, senyor Fontbernà, i aquesta cosa em penso que us la puc dir sense cap molèstia, perquè vós sou un dels que anà a Prats de Molló i que hi fou de veritat. Però jo sols voldria que a Prats de Molló hi hagués hagut tota la gent que hi va anar. (*Rialles.*)

El Sr. FONTBERNAT: Jo només voldria que la V. S. hi hagués anat i no parlaria ara del nacionalisme amb la impertinència que ho fa.

El Sr. ROMEVA: Jo he escoltat aquí exposicions de doctrines molt diferents a la meua, i em penso que encara no he dit que l'exposició d'una doctrina fos una impertinència. Tant és així, que jo em creia que aquesta doctrina que jo estava exposant, potser trobaria més dificultats d'acceptació, en segons quins aspectes, en els meus companys de Minoria, que no pas en vosaltres. He de confessar que m'he equivocat.

El Sr. BRU: L'acceptem totalment. Com a partit i com a homes l'acceptem totalment.

El Sr. FONTBERNAT: Doncs, passi, passi.

El Sr. ROMEVA: Jo ho celebro molt, i he de fer una altra manifestació. Jo comptava amb aquesta acceptació. Jo no podia, quan he parlat dels sectors nacionalistes, fer cap al·lusió als nacionalistes que s'asseuen en els bancs d'en front, perquè tenen representació i veu pròpia aquí, i llavors sí que hauria estat una impertinència que n'hagués parlat.

El Sr. FONTBERNAT: Retiro la paraula «impertinència».

El Sr. PRESIDENT: Resta retirada, resta retirada. (*Rialles generals.*)

El Sr. ROMEVA: Jo he pres el mot en el sentit en què l'ha pronunciat el senyor Fontbernà, i li asseguro que no m'ha molestat. Ha fet, doncs, una retirada gentil del mot.

El Sr. TRIES DE BES: Gentil i solemne.

El Sr. ROMEVA: No m'he molestat, no. Jo no m'he aixecat per a allargar una discussió que ja ha estat prou llarga. Em sembla que aquí hem fet tot el que es podia fer, en el sentit d'assenyalar i de remarcar les posicions i a mi m'ha semblat que tenia una posició a assenyalar. Aquesta és la intenció i la significació del que he dit.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Virgili.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Senyors Diputats, el senyor Romeva ha fet un discurs d'idees generals, molt generals; en una part del discurs no és dubtós que nosaltres coincidim amb ell, o sigui en una aspiració general, damunt de la qual voldríem fonamentar i hem de fonamentar un dia o altre la nostra cultura. Però, a part d'aquest aspecte en què tots hem de coincidir, hi ha dintre del problema de l'ensenyament, aspectes pràctics i concrets, en els quals la coincidència és una cosa natural; i nosal-

tres, homes d'esquerra, és lògic que actuem com a homes d'esquerra. No em sembla ara ocasió oportuna per a tornar altra vegada a punts ja discutits i em sembla que el més pràctic és fonamentar la part diferencial que hi ha en l'article redactat i la part nova en el seu darrer paràgraf, o sigui el problema que suscitava el senyor Ventosa i Calvell. I em sembla convenient justificar per què hem anat a l'actual redacció definitiva, recollint aquella part defensada per nosaltres, de l'esmena defensada pel doctor Carreres i Artau.

Com indicàvem dies enrera, en relació a aquesta esmena teníem l'esperança d'arribar a una fórmula d'acord que tots a la vegada poguéssim votar; però he de dir sincerament que en el curs dels debats de la Comissió per a precisar aquesta fórmula, ens hem trobat que la coincidència venia més que de forma de redactat, en part d'una coincidència de fons. En realitat, els senyors Diputats de la Lliga Catalana voldrien que les institucions privades restessin normalment en certa manera intangibles a part dels principis fonamentals de l'Estatut, o sigui que no es poguessin considerar afectades per les lleis ordinàries i particulars; i nosaltres creiem que aquest concepte no el podem acceptar si volem salvaguardar aquestes funcions. En aquest punt, si bé realment no coincidim amb els senyors Diputats de la Lliga Catalana, ens complau coincidir amb els senyors Diputats de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya, puig ells també creuen com nosaltres que no podem donar aquestes garanties globals a les fundacions. I això és per a nosaltres molt agradable, doncs sempre que coincidim amb la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya, estem més contents els uns dels altres que quan divergim; i és que en realitat, per damunt de certes divergències en determinades qüestions, podríem dir que en ordre als problemes socials hi ha entre ells i nosaltres un lligam, que és el lligam que representa en afirmar ells i nosaltres el pensament lliure en el nostre poble. El afirmar i creure en la llibertat de l'esperit sense la qual les posicions són fosques i els homes són inferiors. Per això, no veiem quin és el motiu d'aquesta divergència que avui hi ha entre nosaltres. De fundacions culturals poden haver-ne moltes, però és evident que hem de fer una distinció entre aquelles fundacions essencialment culturals i aquelles altres que malgrat ésser culturals tenen una finalitat d'ordre de proselitisme en sentit de creença o de confessió; i davant d'això hem de dir que no podem donar garanties superlegals ni a les fundacions pies ni a les impies. Per a nosaltres, totes són iguals i totes han de restar sotmeses a les lleis generals.

La discussió d'aquest títol ha tingut l'avantatge per a tots de poder precisar les posicions francament, lleialment i noblement; fins l'únic Diputat d'Unió Democràtica de Catalunya, ha pogut fixar la seva posició; i tan sols he notat un silenci, un silenci segurament no premeditat, segurament fortuit, que és el de la Minoria del Partit Catalanista Republicà, la representació de la qual en aquest debat no ha tingut la més mínima intervenció; i és sensible aquest silenci perquè es tracta d'una Minoria que és important, no per la quantitat dels seus components, però sí per la qualitat;

i em sembla que l'hora de formular els nostres principis sobre les qüestions socials i religioses, aquesta Minoria havia d'haver expressat el seu parer, perquè tots sabem que a Catalunya, les qüestions socials i també les qüestions religioses són pedra de toc...

El Sr. TRIES DE BES: No coreixia el senyor Rovira i Virgili com a ironista.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Quan l'altra dia s'esmentava el cas de la Fundació Pere Vila, ara per una confusió de noms de fonts apostòliques es diu moltes vegades Pau Vila,... (*Rialles*.) ...quan en realitat és Vila i Codina; el cas d'aquesta Fundació de Pere Vila i Codina no pot ésser previst en el nostre Estatut perquè el dia que vingui un capgirell d'alguna naturalesa... (*Rialles*.) ...el que ara escribim en la nostra Constitució no serviria de res. Per això convindria que hi hagués un article en el nostre Estatut.

Cal tenir també en compte el cas que citava el senyor Ruiz i Ponseti, o sigui que si obrim la porta d'una manera àmplia per a totes les fundacions ens podem trobar amb el cas de fundacions soviètiques a què ell alludia i el senyor Ventosa i Calvell feia consideracions en relació a l'ordre públic; però tingui en compte el senyor Ventosa que això no seria obstacle perquè una fundació soviètica no es dedicaria a fabricar bombes, sinó a qüestions teòriques i doctrinals i per tal, amb l'ordre públic a la mà no es podria tancar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Posi moral pública.

El Sr. CARRERES I ARTAU: Que consti això, que consti!

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Això ens servirà per a dir que no creiem que sigui cap principi corrent de Dret internacional el donar aquestes garanties a les fundacions de cultura. Jo crec que les bones persones de les quals parlava l'altre dia el senyor Carreres i Artau, no han de témer res mentre hi hagi l'Estatut i mentre hi hagi la Generalitat, i, en canvi, aquelles que tinguin relació amb fundacions de cultura, però que a més siguin fundacions d'un cert caràcter propagandista, aquestes exigeixen, han de venir sotmeses a normes legals, a normes d'Estatut. El senyor Ventosa parlava d'algunes normes legals que les afectaven, però em sembla una cosa fora del nostre Parlament o almenys que no poden ésser tractades despectivament, ja que són normes que tenen una empremta en la voluntat del poble català.

Jo penso que si acceptéssim la suggestió primitiva dels Diputats de la Lliga Catalana, ells mateixos, si un dia arribaven a governar — i el senyor Lluhi diu desgraciadament —, es trobarien amb dificultats ells mateixos davant d'aquesta porta tan oberta a les fundacions culturals. Per això, nosaltres, que no volem cap mal a les fundacions que treballen per la cultura catalana, no podem permetre que per aquesta porta hi pugui passar tot. Hi ha fundacions de tota mena; n'hi ha fins d'extravagants, i davant d'aquestes no pot haver-hi llibertat absoluta i respecte a l'ordre públic i a la moral, com vosaltres voleu.

El Sr. COMORERA: Quina moral?

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Donem al nostre Estatut una garantia a aquestes fundacions que contribueixen a una obra ben lloable per tal que es formi el caràcter del poble català. Estem ben segurs que no

serà cap malvolença nostra la que faci fracassar cap fundació d'aquestes, i no han de tenir por els elements amb fortuna perquè lleguin una part dels seus béns a favor d'aquesta obra de la cultura catalana. Molt abans d'avui he notat que en altres països, quan ve l'hora solemne de posar de manifest el pensament, quan s'acaba una vida i després de la vida pròpia es segueix vivint en la memòria de la nació, quan ve l'hora de pensar en la mort, es pensa també en la seva pàtria, i dels rics d'altres pobles pocs n'hi ha que deixin de contribuir a l'obra de la cultura nacional, i això mateix hauria de fer-se a Catalunya, sense que puguin allegar temences de què la seva voluntat sigui desconeixuda, quan sigui favorable al descapdellament de la cultura nacional. Crec, doncs, que sense por els que sentin en la seva ànima l'amor a la cultura i a Catalunya, han de contribuir a aquesta obra de fundacions. Ja hi ha exemples, però cal que aquests siguin seguits i superats.

Creiem que en la forma que en resta aquest article, creiem que amb l'actual redacció, això resta ben definit, i voldríem que a l'hora de votar el conjunt de l'article, no globalment, poguéssim comptar almenys amb el reconeixement per part dels senyors Diputats de la Lliga Catalana, de què en tractar de les fundacions tenim un esperit ben ampli, ben cordial i sobretot ben català.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Majoria: Molt bé! Molt bé!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: Espero que el senyor Rovira i Virgili no es prendrà com a descortesia el que jo quasi no faci rectificació. Les seves paraules, llevat d'unes consideracions afectuoses que m'ha dedicat i que molt li agraeixo, han estat adreçades a l'argumentació i a les consideracions que féu el senyor Ventosa respecte d'uns extrems d'aquest article. Jo ara no he de fer més que tornar a assentar-me i demanar que no consideri el fet de no estendre'm en consideracions com una manca d'atenció, sinó que deixo a qui té autoritat per a contestar i que ha estat directament alludit, perquè ho faci.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Atenent amb molt de gust el requeriment reiterat que m'ha adreçat el senyor Rovira i Virgili, adreçaré a la Cambra unes breus paraules per a explicar la posició i el vot d'aquesta Minoria.

En l'article, tal com ha restat definitivament redactat, s'ha acceptat una suggerència nostra: la que feia referència al caràcter català per la llengua i per l'esperit de l'ensenyament de la Generalitat. A nosaltres ens plau molt aquesta acceptació que respon a una exigència que jo considero essencial per a l'ensenyament alludit. Hi havia una altra suggerència: la relativa a les fundacions o institucions docents de caràcter particular, i jo he de dir que tal com havia restat redactat l'article em semblava que responia perfectament al pensament i al desig d'aquesta Minoria. Tal com resta redactat avui, no.

(Ocupa la Presidència el senyor Casanoves.)

Responia al pensament d'aquesta Minoria i al nostre propòsit perquè nosaltres creiem que en les fundacions de caràcter docent, de ca-

ràcter particular, l'objecte que principalment s'ha de seguir és el precepte institucional que desitgi la persona que estableix les fundacions, atorgant-li totes les garanties necessàries per tal d'induir-la a realitzar aquella obra patriòtica de contribuir amb la seva aportació voluntària a l'obra de la cultura catalana. Ara bé, si la contribució és voluntària, evidentment no podem demanar a la gent que pugui que la facin si no tenen la garantia de què aquella fundació que institueix respondrà al seu pensament. Naturalment, aquest pensament té un límit: té un límit en els principis fonamentals de règim moral i d'ordre públic d'un país, i noti's que quan es parla d'ordre públic no es vol significar ordre material, sinó aquell conjunt de principis que regeixen la vida col·lectiva d'un país. Així, per exemple, quan es referia el senyor Rovira i Virgili a l'article 27 de la Constitució de la República espanyola, quan es referia a l'exercici de les religions o a la llibertat en quant a l'exercici de les religions, es posa com a límit «salvant les exigències de la moral pública», o modificant amb això el precepte que existia en la Constitució del 76, que en lloc de «moral pública» parlava de «moral cristiana». Jo crec que aquella fórmula de la Constitució de la República espanyola o una altra fórmula semblant, podria salvar aquells principis fonamentals que no poguessin ésser ultrapassats en una fundació de caràcter particular, donant les garanties necessàries per a induir a les persones que tenen mitjans per a fer-ho, a instituir aquestes fundacions. El senyor Rovira i Virgili, després d'aquestes indicacions meves, va donar una redacció que encara potser era millor a la que li havia suggerit, però ara, en virtut d'una esmena presentada, aquesta redacció resulta modificada i modificada d'una manera essencial. La modificació té dues parts: una, la que es refereix a la supressió de les paraules «amb les màximes garanties legals». Això tindria poca importància perquè siguin màximes o no ho siguin les garanties legals, des del moment que existeix un precepte constitucional clar, representa que la Constitució ho empara. Però ve després una darrera part en aquesta esmena que és la que jo estimo absolutament inacceptable. En aquesta darrera part es diu: «D'acord amb el que disposa — he sentit sols la lectura, no sé si recordaré les paraules — d'acord amb les disposicions de l'Estatut i de la Constitució de la República espanyola». I jo pregunto: Què vol dir això? Per què «d'acord amb les disposicions de l'Estatut»? ¿És que vol dir que regiran per a les fundacions de caràcter particular els preceptes o els principis en què ha d'inspirar-se l'ensenyament públic que doni la Generalitat de Catalunya?

El Sr. COMORERA: És clar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Doncs, si és així, no pensem en què hi hagi fundacions de caràcter particular fetes per les persones que no estan conformes en aquests principis; per consegüent, mata en absolut l'eficàcia del precepte per a impulsar o per a produir a la gent a instituir aquestes fundacions de caràcter particular. Però encara hi ha una altra part que jo estimo més gravíssima i que invito inclús a la Comissió a què vulgui encara reflexionar sobre la mateixa: és la

part en la que diu «d'acord amb les disposicions de la Constitució de la República espanyola». Jo crido a la Comissió l'atenció sobre aquest punt. Nosaltres reivindicuem per a Catalunya, com una facultat essencial del nostre poble, la de regir el seu ensenyament. En la Constitució de la República espanyola hi ha un article, el 7.º, en el qual es limiten precisament d'una manera que jo crec potser inadmissible per a vosaltres com per a nosaltres, les facultats de la Generalitat, del Parlament i del Govern de Catalunya per a regir el nostre ensenyament. Si nosaltres diem «d'acord amb les disposicions de la Constitució de la República espanyola» venim nosaltres a admetre i a reconèixer que les disposicions de la República espanyola, i entre elles l'article 7.º del nostre Estatut, que respon a un precepte de la Constitució, són per a nosaltres respectables i han d'ésser respectades i no solament respectades en l'ensenyament públic de la Generalitat, sinó també imposades en les fundacions de caràcter particular. Jo crec que això fóra gravíssim, quant demostraria una conformitat, un assentiment, una acceptació per part del Parlament de Catalunya d'un article i d'unes disposicions de l'Estatut que està en l'esperit de tots nosaltres que han d'ésser modificades si han de respondre a una aspiració essencial de Catalunya.

Per aquestes raons, nosaltres no podem votar en favor de l'article. Tampoc hi podríem votar, perquè hi ha un altre precepte conforme amb el vostre ideari, disconforme amb el nostre. Nosaltres, en l'esmena que el doctor Carreres i Artau va defensar en nom d'aquesta Minoria, es defensaven dos principis; un d'ells, el de la llibertat d'ensenyament; un altre, el que respecte a l'ensenyament públic que donés la Generalitat de Catalunya s'havia d'inspirar en els principis d'una educació integral moral, patriòtica i religiosa, atenent en aquest darrer punt la voluntat dels pares de família que nosaltres considerem fonamental en matèria d'educació. Com això és contrari a allò que estableix en l'article de l'Estatut, nosaltres, per aquesta raó que considerem essencial, hauríem també de votar en contra. Per aquestes dues raons, el vot d'aquesta Minoria, encara que en alguns extrems de l'article hi està conforme, en la seva totalitat serà advers a aquest article de l'Estatut. (*Molt bé!, en la Minoria de la Lliga Catalana.*)

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti. Després de la Comissió podrà recollir tot el que s'hagi dit.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Per explicar el vot; només breus paraules per explicar el vot d'aquesta Minoria, en allò que fa referència a l'aprovació definitiva de l'article 12 de la nostra Constitució.

Primerament, hem de manifestar que els dos afegits que hi ha en aquest article, suggerit per la Lliga Catalana, nosaltres els considerem manifestament dolents i preferiríem que no hi fossin, de manera que en el moment d'arribar a la votació definitiva, ja que la Lliga Catalana vota en contra de l'article, potser seria millor treure'n d'ell aquests dos afegits, que són deguts a la seva suggerència. L'article quedaria notablement depurat. Em refereixo especialment a això que fa referència a què l'ensenyament

primari serà obligatori, gratuït i català, per la llengua i pel seu esperit. Per la llengua, ens va molt bé; ara, quan arribem a la regió dels esperits, nosaltres, francament, ens hi perdem una mica. Francament, no sabem ben bé què vol dir el «que serà català pel seu esperit». Si vol dir que ha de tenir aquell esperit d'agressivitat de caràcter nacionalista que tenen en general els ensenyaments primaris a tot el món, nosaltres som absolutament enemics d'aquesta mena d'articles. Aquests articles són els que condueixen tot el món a crear l'esperit bèl·lic, a crear aquestes desgràcies que pianen sobre tota la humanitat i voldríem...

El Sr. ROSELL I VILAR: S'hi hi hagués una mica d'esperit bèl·lic no ens trobaríem com ens trobem.

El Sr. RUIZ I PONSETI: ...que en l'ensenyament primari a Catalunya aquest esperit nacionalista hi brillés en absolut per la seva absència, que no tingués mai el caràcter xovinista català, com el té l'ensenyament espanyol, com el té el francès, etc., etc., perquè els podríem mentar tots.

Hi ha un altre afegit que aquest té, potser, més importància, que és el darrer, el que fa referència a les fundacions de caràcter particular. En el moment que la Lliga Catalana va suggerir la conveniència d'afegir un paràgraf referent a les fundacions de caràcter privat, nosaltres immediatament, també, vàrem indicar que érem enemics d'aquestes salvaguardes acceptades de la Generalitat. Tal com ha quedat aigualit aquest afegit, és a dir, un cop preses les garanties de què el suport de la Generalitat haurà d'ésser sempre emmotllant-se dins de les directives legals, ja ens sobra l'afegit darrer, però tampoc creiem que faci cap companyia a la Constitució. Des del moment que declarem la voluntat ferma d'organitzar l'ensenyament a base de la voluntat popular, creiem que no hi ha cap necessitat de tenir aquestes esperances vagues en les fundacions particulars. La Generalitat ha d'anar a cercar d'una manera irremissible els diners allí on siguin, perquè l'ensenyament sigui ben complet, i aquestes herències fabuloses que han de venir eventualment, nosaltres creiem que ens n'hem d'incantar d'una manera decisiva perquè l'ensenyament tingui tots aquests graus i tingui aquella perfecció i aquell arrodoniment que ha de tenir.

Per això, aquestes fundacions particulars que, després de les paraules quasi bé definitives que ha pronunciat el senyor Ventosa, sembla que no vindran...

El Sr. TRIES DE BES: Ja n'hi ha, ja n'hi ha!

El Sr. RUIZ I PONSETI: En la forma que resta redactada la nostra Constitució ni falta fa que vinguin, perquè ja les farà la Generalitat amb els seus mitjans, anant a buscar els fons allà on siguin, que és allà on es poden anar a buscar. Res més, sinó que el nostre vot serà favorable, malgrat aquest defecte que trobem en la redacció de l'articulat.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Virgili.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Senyors Di-

putats: Em sembla que l'aspecte legal d'aquest article sobre fundacions, inclou per força aquesta mena de submissió a les disposicions de la Constitució i a les de l'Estatut. És evident que qualsevol activitat que es descabdel·li públicament a Catalunya, també ha d'estar sota les prescripcions generals que hi ha a la Constitució, i, en el cas d'institucions docents, hi ha, per exemple, el mateix Estatut nostre, l'Estatut del 15 de setembre, que diu en el seu article 7.º que la Generalitat de Catalunya podrà crear i sostenir els centres d'ensenyaments en tots els graus i ordres que cregui oportuns, sempre subjectant-se a allò que disposa l'article 50 de la Constitució espanyola; de manera que sempre hi ha una mena d'acció de conjunt de l'Estat espanyol respecte les nostres institucions. Si això és en les públiques, en les generals, també hi ha d'ésser en les institucions privades, de manera que quan al·ludim a les institucions no és més que amb aquest principi general. En realitat, em sembla que el disposar que les fundacions, per la seva acció, han de subjectar-se a la Constitució i a l'Estatut no diem res que no sigui ben evident i ben cert, perquè, encara que no ho diguéssim, també fóra així, però perquè quedi més clar, hem volgut posar-ho en el redactat de l'article. Jo torno a insistir molt lleugerament en l'argument que feia fa una estona, i era que no és pas una cosa corrent que les fundacions privades siguin garantides amb un caràcter per damunt les lleis normals, de les lleis particulars, a les Constitucions modernes. En realitat, aquesta garantia no hi és; no podem, doncs, d'una manera especial aplicar-ho a Catalunya. Si ho féssim — no ho podem fer per uns quants — hem de fer una garantia general, i això ens portaria al cas d'institucions i fundacions que no podrien ésser de la salvaguarda que els hi volem conseguir. Jo crec, doncs, que el punt concret de divergència consisteix en què nosaltres creiem que les fundacions privades han d'estar en conjunt subjectes a les normes legals, i els senyors de Lliga Catalana creuen que les lleis particulars ordinàries no poden afectar a aquestes institucions, i, en aquest punt, em sembla que el criteri general de Dret constitucional està al nostre costat.

Jo encara he de fer notar al senyor Ventosa que en molta part institucions, i institucions de cultura més encara, quan depenen d'un llegat que és cosa freqüent, estan lligades per aquest sol fet al Dret civil, que per tant tenen ja en això una garantia de què la voluntat del fundador es complirà naturalment dintre els límits que marquen les lleis. Nosaltres fem que en aquest punt, per damunt la legalitat denoti un dret de preferència les fundacions catalanes que contribueixen a l'obra de la nostra cultura i de la nostra formació espiritual. Quant a les intervencions del senyor Ruiz i Ponseti he de remarcar que en principi no era aquest paràgraf el projecte que ha vingut per la suggestió del senyor Carreres i Artau, que la Comissió de Constitució va creure acceptable en principi per a donar la forma legal. Quan ha vingut l'hora de donar-li forma, hem vist que hi havia aquesta discrepància, que existeix, però que precisament perquè veiem aquesta divergència no

podem cedir en aquest punt. Les fundacions culturals han d'estar subjectes a la legalitat ordinària i això no vol dir que en el cas de la Fundació Pere Vila, per exemple, es puguin treure del conjunt de la fundació característiques que van lligades amb aquesta fundació, perquè no hi ha ni en les lleis de la República ni haurà de seguir en les lleis nostres res que vagi contra el caràcter particular de la fundació. La precaució que prenem és més aviat en relació a altres fundacions que puguin venir. No podem privar que un testador faci una fundació extravagant, i com aplicaríem a aquestes fundacions un criteri que les faci superiors a les ordinàries? Com que aquestes són, em sembla, més que una qüestió constitucional, una qüestió d'esperit de Govern, quan vingués un canvi polític de tal importància que es pogués anar contra les característiques d'una fundació privada com va succeir en temps de la Dictadura, no hi valdria per a res el nostre article de l'Estatut, i en canvi, mentre la Generalitat tingui vida i força, mentre els principis que l'inspiren regeixin a Catalunya, les fundacions realment benèfiques en el sentit humà i liberal, les fundacions que són per a nosaltres dignes de lloança i salvaguarda, tindran la garantia nostra, i podran funcionar amplement. No hi ha d'haver cap home potentat que per por que la seva voluntat no sigui completa deixi de complir l'obra que s'hagi proposat.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No per a entrar amb el senyor Rovira i Virgili en una discussió sobre el caràcter i límits que han de tenir les fundacions docents de caràcter particular. Fóra perllongar inútilment una discussió, però per insistir sobre un punt que jo des del punt de vista català considero de la major importància. Jo deia i considero lamentable, i crec que ho han de considerar també tots els senyors Diputats, que en l'Estatut Interior de Catalunya hi hagi una frase que implica una conformitat del nostre Parlament amb el règim docent que ve establert en l'article 7.º de l'Estatut. Si això és en la Constitució, ja es complirà, però no ho posem en el nostre Estatut Interior, perquè podria ésser invocat en contra de nosaltres i seria molt desagradable que se'ns pogués dir que en el nostre Estatut hem vingut a establir una conformitat amb el règim inacceptable per a tot Catalunya establert per la Constitució espanyola i en l'Estatut aprovat per les Corts Constituents respecte l'ensenyament.

El Sr. ESPANYA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Espanya, de la Comissió.

El Sr. ESPANYA: La Comissió manté absolutament la redacció actual de l'article; jo no he pas de repetir els arguments que ha fet en nom de la Comissió el senyor Rovira i Virgili. Creiem que és absolutament necessari acceptar aquesta esmena perquè les fundacions s'atenguin en absolut a lleis fonamentals com són la Constitució de la República i l'Estatut. No hi ha pas allò a què es referia el senyor Ventosa i Calvell. Nosaltres

tres en parlar aquí, en esmentar aquí la Constitució ho fem amb el mateix sentit que ja consta en altres articles que hem discutit. Naturalment que nosaltres fem un Estatut sempre dintre l'enquadrament necessari que són precisament les fites que ens ha fixat la Constitució de la República, i en parlar-se de fundacions no tenim més remei que garantir, precisament dóna aquestes garanties la Constitució de la República el mateix que l'Estatut, que totes aquestes institucions que estiguin dintre els límits de la Constitució i de l'Estatut seran respectades amb totes les garanties. Res més.

El Sr. PRESIDENT: Ha de fer alguna altra manifestació la Comissió? Se suspèn la sessió per uns minuts, a fi de què la Comissió pugui procedir a la redacció definitiva de l'article 12.

(Es suspesa la sessió a tres quarts de vuit i deu minuts i és represa a les vuit i deu minuts de la vetlla.)

El Sr. PRESIDENT: Es reprèn la sessió. Té la paraula la Comissió.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: La Comissió de Constitució, reunida de nou per a veure de donar forma definitiva a aquest paràgraf de l'article 12, ha arribat a un acord per a fer la proposta per majoria que ara llegirem: «La Generalitat salvaguardarà l'ensenyament i l'obra de les institucions i fundacions privades de cultura que, atenent-se a les normes legals, contribueixin al progrés de l'Estat i formació espiritual del poble català.» En presentar aquesta fórmula, ens permetem recordar breument el que ha succeït en aquest punt. Ja des del començament, nosaltres vàrem proposar una fórmula que en el seu fons coincidí amb la que ara acabem de llegir, o sigui que la salvaguarda de les fundacions privades de cultura restava per força lligada a què s'atenguessin a les lleis de Catalunya i a què estiguessin, per tant, dintre del règim de la legalitat, dintre dels principis de la nostra Constitució, de l'Estatut i de les lleis de Catalunya. Era això una condició per a salvaguardar aquestes condicions. No té, doncs, la majoria de la Comissió cap culpa en què s'hagi perllongat massa el debat sobre aquest punt. Sostenim un principi, el creiem ben fonamentat, el creiem d'acord amb les normes generals que hi ha a Europa, i tan sols per poder complaure amb un esperit de cordialitat els senyors Diputats de Lliga Catalana, hem donat l'altra redacció. I aquesta redacció nova haurà complagut menys a la Minoria de la Lliga Catalana que l'anterior. Per tant, nosaltres tornem a l'essència de la fórmula inicial, o sigui que es salvaguardaran aquelles institucions de cultura privada quan s'aten- guin a les normes legals. És això el mínim a què podem accedir i creiem que dintre d'aquesta fórmula hi caben perfectament les noves fundacions catalanesques de cultura, que són orgull del nostre poble, i creiem que aquestes fundacions no han de sentir la més petita temença d'aquesta fórmula que proposem.

Per això nosaltres, en aquesta hora, creiem que aquesta salvaguarda, aquesta garantia a la nostra cultura que tant necessita de les institucions privades, pot ajudar a resoldre aquesta crisi catalana cultural, sobretot tenint en compte com s'ha dit ja i com tots reconeixem que en l'aspecte docent i en l'aspecte cultural, Catalunya encara no ha arribat a tenir el mínim de les seves reivindicacions. I com que volem arribar i confiem arribar no sols al nostre mínim, sinó al nostre màxim, en aquesta hora hem d'afirmar el nostre desig de què una gran part de la tasca que no poden fer institucions oficials que encara no existeixen, la puguin fer les institucions privades. Així es podrà desenrotllar una obra patriòtica i catalana, però sempre a base d'aténir-se a les normes legals de Catalunya, que han d'ésser fonament ineludible de l'actuació d'aquestes fundacions. Proposem, doncs, aquesta fórmula nova, i esperem que d'una vegada es podrà donar contingut complet a l'article que s'ha discutit.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Nosaltres reconeixem, senyors Diputats, que aquesta nova fórmula suprimeix els inconvenients principals que jo senyalava en la fórmula anterior i que no afectaven sols el convenciment o criteri d'aquesta Minoria, sinó que afectaven d'una manera especial el Parlament de Catalunya. Aquesta nova fórmula no respon exactament el nostre pensament; però evidentment l'estimem molt millor que l'anterior. Malgrat això, com he indicat ja, hi han altres raons fonamentals, per les quals nosaltres no podem votar l'article i és perquè no respon a aquells principis que aquesta Minoria ha afirmat com substancial en l'expressió del seu criteri en matèria d'ensenyament.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de la Lliga Catalana: Molt bé, molt bé.

El Sr. PRESIDENT: Es posa a votació la redacció definitiva de l'article 12.

(S'aprova en votació ordinària l'article 12, amb els vots en contra dels senyors Diputats de la Lliga Catalana.)

Tenint en compte l'hora avançada, la Presidència, si la Cambra ho creu convenient, suspèn la sessió.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimarts

1. Precs i preguntes.
 2. Continuació de la interpellació sobre un suposat retard de la Generalitat en estructurar els serveis d'Administració Local.
 3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte d'Estatut Interior.
- (S'aixeca la sessió a un quart de nou de la vetlla.)*

